A° 1862. N° 57. Zaturdag 19 Julij. Elfde Jaargang.

JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERL.-INDIE.

Abonnementsprijs per half jaar.

Voor *Batavia*	ƒ 12,50.
„ *Java*	„ 15,—.
„ de *Buitenbezittingen*	„ 17,50.
„ *Nederland*	„ 22,50.

De betaling geschiedt vooruit — Brieven franco.

Hoofd-Bureau: te *Batavia* bij H. M. VAN DORP; **Agenten:** te *Samarang*, DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te *Soerabaija*, LE ROY & Co.; te *Pasoeroean*, WEIJERMANS & Co.; te *Cheribon*, BLOK & Co.; te *Tagal*, Mevr. de Wed. G. M. VAN DORT; te *Madioen*, C. A. VAN DER VOORT; te *Padang*, VAN ZADELHOFF & FABRITIUS; te *Amboina*, A. HARMSEN & Co.; te *Makassar*, W. EEKHOUT & Co., en voor *Nederland*, J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te *Amsterdam*.

De **JAVA-BODE** verschijnt op **Woensdag** en **Zaturdag** van elke week, vóór posttijd.

Prijs der Advertentiën.

Voor de vijf woorden	ƒ 0,50.
„ idem bij eerste of meerdere herhaling	„ 0,25.

Behalve het Zegel voor den Lande.

Advertentiën voor de **Mail-Editie** dezelfde prijs.

Inzending der Advertentiën op den dag der uitgave vóór **12** uur.

Bij deze Courant behoort een

BIJVOEGSEL.

Sluiting der Mail,

op Dingsdag den 29sten Julij.

Vendutiën.

Maandag 21 Julij
Voor het woonhuis van den Heer Louran door Gebrs. Roselje & Co.
en
Voor het commissiehuis van John Pryce & Co.

Dingsdag 22 Julij
Voor het woonhuis van Siong Sientouw, door van den Abeelen & Co.
en
Voor het commissiehuis van Gebrs. Roselje & Co

Woensdag 23 Julij
Voor het woonhuis van den Heer Mr. van Kervel door Cassalette & Co.
en
Voor het commissiehuis van van Riet en Wijnveldt.

Donderdag 24 Julij
Voor een huis in Gang Halkema door van den Biesen en Modderman.
en
Op het plein der Javasche-Bank van paarden door van Slooten Morgan & Co.

Vrijdag 25 Junij
Executie bij Bafagie Krokot.
en
Voor het commissiehuis van Cassalette & Co.

Zaturdag 26 Julij
Verkoop van vaste goederen in het Vendulokaal.

ADVERTENTIEN.

Gehuwd:

Q. E. HUMME
en
C. S. VAN DER MEULEN.

BATAVIA, 16 Julij 1862. (2483)

Voorspoedig bevallen van een' ZOON, *L. Dankmeijer, geboren Dinger.*

SAMARANG, 15 Julij 1862. (2491)

Bevallen van een' ZOON, *J. M. Brugman, van de Graaff.*

BATAVIA, 18 Julij 1862. (2492)

Bevallen van eene DOCHTER, *C. J. W. Jordens, Jarman.*

BATAVIA, 18 Julij 1862.
Eenige kennisgave. (2472)

Bevallen van een' ZOON, *J. H. W. Kloppenburg, geb. Reijn.*

18 Julij 1862. (2482)

Bevallen van eene DOCHTER, *J. E. van Spall, Joosten.*

BATAVIA, 18 Julij 1862. (2494)

Na een kortstondig lijden overleed op heden Mejuffrouw *Frederika Mathilda Berlauwt*, in den jeugdigen leeftijd van 25 jaren, diep betreurd door hare nagelatene betrekkingen.

TELOK-BETONG, 5 Julij 1862.
Namens de Familie, W. A. SEITZ.
Algemeene kennisgave. (2454)

Heden overleed alhier mijn geliefde echtgenoot *Th. A. C. van Kerbel.*

A. GODEFROIJ,
wed. *Th. A. C. van Kervel.*

BATAVIA, 8 Julij 1862. (2440)

Heden overleed mijn veel geliefd Zoontje, *Hubertus Johannes Otto*, in den jeugdigen leeftijd van acht maanden.

(2435) W. O. A. VAN BENNEKOM.
SOERABAIJA, 8 Julij 1862.

Het zoontje in wiens geboorte wij ons op den 26sten Junij mogten verheugen, werd ons den 3den Julij door den dood ontnomen.

L. GERARDS.
N. GERARDS.
geb. *Springenveld.*

SAMARANG, 11 Julij 1862. (2434)

VENDUTIE

op Maandag den 21sten Julij 1862,

voor het Commissiehuis van

JOHN PRYCE & Co.,

à 4 pCt. Vendusalaris,

van

diverse beschadigde Lijnwaden,

Kramerijen, Speelgoed, Parapluien, IJzeren Spijkertjes, Singapore Planken, verder van.

400 vaten Hollandsch MEEL, enz., enz.

(2437)

Op de Vendutie van 21 Julij,

zullen nog verkocht worden:

B. 1/200. 200 vaatjes Spijkers,

van 1 à 6 duim.

V W v D. 1 kist à 20 stukken

ROOKVLEESCH,

beschadigd gelost uit het Ned. Schip ***Trijntje Fenna.***

P LBBC. **3 Balen rood Garen No. 28,**

beschadigd gelost uit het Ned. Schip ***Ridderkerk.***

(2499) JOHN PRYCE & Co.

JOHN PRYCE & CO.,

zullen den 21sten Julij 1862,

publiek verkoopen:

H. G. 2310/18 9 Balen à 2 picols

ROOD GAREN No. 28,

beschadigd gelost uit het Nederl. Schip ***Ridderkerk.***

(2448)

Op de Vendutie

van 21 Julij,

zullen worden verkocht:

3 kisten inh.

prachtige TAPIJTEN,
ronde ALCATIEVEN,
TAFELKLEEDEN, KINDERSTOELEN, STEREOSCOPEN enz.,

alles min of meer beschadigd.
Zoomede 242 stukken fijn

Katoen Batist.

(2497) JOHN PRYCE & Co.

HAVANNA SIGAREN.

Op de VENDUTIE van den 21sten Julij, zullen worden verkocht in *kleine kavelingen:*

ten 10 ure,

een factuurtje puike HAVANNA SIGAREN,

in kistjes van 100 stuks, bestaande uit:

60/mille Flor de Regalia.
30/ „ Purezas.
15/ „ Washington.

(2449) JOHN PRYCE EN Co.

Op den 21sten Julij, zullen

JOHN PRYCE & CO.,

nog publiek verkoopen:

B & C. No. 1331/34. 4 kisten ruwe

SHIRTINGS,

„ No. 1340. 1 kist do. do.,

beschadigd gelost ex „***NOACH***". (2450)

OP DE VENDUTIE van 21 Julij, zullen verkocht worden:

40 vaatjes Japansche MIZO,
52 kisten do. SOERMÉ,
281 kistjes TJINTJOUW.

(2498) JOHN PRYCE & Co.

VENDUTIE

op Dingsdag 22 Julij 1862,

voor het Commissiehuis van

GEBRS. ROSELJE & Co.,

à 2 pCt. Vendu-salaris,

van ca. 150 Krandjangs SUIKER,

en à 4 pCt. Vendu-salaris van

2 kisten MEUBELEN,

door zeewater beschadigd aangebragt van Nederland per ***Trijntje Fenna.***

2 balen KARPETTEN,

door zeewater beschadigd aangebragt van Engeland per ***Selina Jane.***

Voorts van:

Glaswerk, Vijlen, Schoteldekkers, Pleetwerk, Glaskralen, gebleekte en ongebleekte Sokken, witte en gekleurde Borstrokken en Onderbroeken, Klamboegoed, Hangstolpen, valsche Bijjonterien, Horologiën, enz.

(2457)

VENDUTIE

op Maandag, 21 Julij 1862,

wegens vertrek,

ten huize van den WelEd. Heer

J. P. LOURAN,

op het Koningsplein, West zijde, nabij Gang Scott, door

GEBRS. ROSELJE & CO.,

van eenen zeer netten Inboedel,

waarvan bijzondere melding verdienen:

een elègant Ameublement,

bekleed met Gebloemd VELOURS d'Utrecht,
eene groote SCHRIJFTAFEL,
fraaije Moderateur-, Hang- en Tafellampen,
» SPIEGELS en SCHILDERIJEN,

Eene Pianino Oblique,

uit de Fabriek van ***Schaack & Baumeister*** te DUSSELDORP.

Voorts:

Een Milord, een Amer. Handwagen voor 1 of 2 span.

Een span SCHIMMELS, 4 vt. 1 dm., Macassaren.
Een » BRUINE, 4 » 3½ » »
Een » VOSSEN.
Een RIJPAARD, 4 vt. 2 dm., Sandelwood-Schimmel,
Zondag te voren te bezigtigen. (2417)

Op de Vendutie

van DINGSDAG 22 dezer zullen de Ondergeteekenden mede verkoopen:

1 kist KANTOORLAMPEN.
50 vaatjes BOTER.
25 ks. CHAMPAGNE.
10 ks. MOUSS. RIJNWIJN.

eene partij Madera Wijn op fl.

50 Jap. Etensstellen.

(2506) GEBRS. ROSELJE EN Co.

Op Dingsdag 22 dezer,

zullen de Ondergeteekenden in Vendutie verkoopen:

A 7/9 3 kisten à 40 riem PAPIER.

(2507) GEBRS. ROSELJE EN Co.

Op de Vendutie

van aanstaande DINGSDAG 22 dezer, zullen de Ondergeteekenden mede verkoopen:

40,000 puike Manilla Sigaren, No. 2, Cortados,

welke bij kleine kavelingen zullen worden opgeveild.

(2459) GEBRS. ROSELJE EN Co.

VENDUTIE

op Dingsdag, den 22sten Julij 1862,

voor het woonhuis van

TJIO SIONG BOUW,

GEDONG PANJANG. door

Van den Abeelen & Co.,

van

Inboedel, Wagens, Paarden, Preciosa's, enz. (2439)

VENDUTIE

op Woensdag den 23sten Julij 1862,

wegens vertrek,

van den Heer

MR. H. C. M. VAN KERVEL,

ten huize van Mevrouw de weduwe

GODEFROIJ,

op **Rijswijk**, door

CASSALETTE & CO.,

van eenen netten en zoo goed als nieuwen

INBOEDEL, als:

LEDIKANTEN, LINNEN-, HANG- en BOEKENKASTEN SCHRIJFTAFEL, BANKEN en STOELEN, een met leder overtrokken AMEUBLEMENT, een BOUDOIR AMEUBLEMENT met Velours d'Utrecht, een stel Americaansche MEUBELS, Americaansche WIPSTOELEN, TAFELS en CONSOLES met marmerbladen, een TOILET DUCHESSE, WASCHTAFELS, SAMPIRANGS, SPIEGELS en SCHILDERIJEN, goede Engelsche LAMPEN, PORCELEIN- en GLASWERK, ZILVER- en PLEETWERK,

een PIANINO,

uit de fabriek van **F. BERDEN & Co.** te *Bruxelles*,

een HANGUURWERK,

Regulateur van **LE ROY** te *Parijs* enz.

Verder:

Een slechts weinig gebruikte **MIJLORD.**
Twee spannen goede **PAARDEN.**
TUIGEN, MARTEVANEN, KEUKENGEREEDSCHAPPEN, enz., enz. (2431)

VENDUTIE

op Woensdag den 23sten Julij 1862,

voor het Commissiehuis van

Van Riet & Wijnveldt,

van Lijnwaden, Blcrisien en Dranken,

Porcelein-, Glas- en Aardewerk, Papier, Touwwerk, Amerikaansche Wagens en Fransche Kinderwagentjes, etc., etc. (2455)

VENDUTIE

Donderdag 24 Julij 1862,

à 2 pCt. Vendusalaris

op het Plein der Javasche Bank

door

Van Slooten, Morgan en Co.,

van **183** fraaije

SUMBAWA PAARDEN,

waaronder verscheidene mooije spannen en **46** groote

Maccassaren

aangebragt per de schepen *Marsoek* en *Haireel Barie.* (2509)

VENDUTIE

op Donderdag den 24 Julij,

wegens verhuizing,

voor een Huis in Gang Halkema, Goenongsaharie,

door

van den Biesen en Modderman,

van een netten

INBOEDEL,

bestaande uit diverse MEUBELEN, als: STOELEN, BANKEN, SPIEGELS, PENDULES, twee prachtige SCHILDERIJEN, KEUKENGEREEDSCHAPPEN, BLOEMEN in potten.

Voorts van:

1 sapan bijzonder hardloopende Maccassaarsche Paarden Vossen, 4 voet.
1 span dito dito donker bruin.
Een zoo goed als nieuwe MYLORD,
Een. PALANQUIN,
Eene Melkgevende KOE met KALF.

(2500)

VENDUTIE

op Vrijdag, den 25 Julij 1862,

voor het Commissiehuis van

CASSALETTE & Co.,

van:

Lijnwaden,

Speelgoed, Parfumerien, Carpetten en Alcatives, Porceleinen Theeserviezen,

Gezouten Makreel in vaatjes,

Amerikaansche **EMMERS,**
2 kisten Fransche **PRUIMEN,**
2 „ **CELERIS au JUS,**

benevens:

G S 1444, 1447, 1448, 1449. 4 balen Molton Dekens 8/4
„ 1450, 1452. 2 „ id. 10/4

beschadigd aangebragt per **Ridderkerk.**

200 dozijn PORCELEINEN KOPJES.
50 kisten JAPANSCHE SCHUTSELS.
50 JAPANSCHE MARTEVANEN.
25 stel à 3 CHINESCHE LINNENMANDEN en
2 kisten à 25 fraaije ENGELSCHE ZADELS.

(2512)

In Naam des Konings!

EXECUTORIALE VERKOOP.

Op VRIJDAG, den 25sten Julij 1862,

des voormiddags ten negen ure,

zullen door den Ondergeteekende, CORNELIS MARINUS VAN ABKOUDE, 1ste Deurwaarder bij het Hoog-Geregtshof van Nederlandsch-Indie, wonende aan het Molenvliet nabij Batavia, door tusschenkomst van het Vendudepartement, voor een huis aan het Molenvliet aldaar in het openbaar worden verkocht: de navolgende ten verzoeke van den Chinees TAN ENGLIAN, handelaar, wonende te Batavia, en ten laste van den Arabier SAID SECH IBIN ACHMAD BAFAGIE, handelaar, wonende aan het Molenvliet alhier, in beslag genomene roerende goederen, als: MEUBILAIRE GOEDEREN bestaande in Stoelen, Tafels, Banken, Spiegels, Schilderijen, 1 Palenkijn, Paarden en hetgeen verder te voor schijn zal worden gebragt.

De Deurwaarder voornoemd,
C. M. VAN ABKOUDE.

(2486)

VENDUTIE
Zaturdag, 26 Julij 1862,
à 2 pCt. Vendusalaris:
op het plein der Javasche Bank,
door
van Slooten, Morgan en Co.,
van:
155 fraaije FLORIS-PAARDEN,
waaronder verscheidene SPANNEN, pas aangebragt per *Fetoes Seroer.* (2510)

Op Zaturdag, den 26 Julij e. k.,
des morgens ten 10 ure,
zal in het Lokaal van het *Vendu-Departement* alhier, worden verkocht, het
HUIS
van wijlen Mevrouw de Wed.
HAASE geb. VAN DER WILDEN,
staande achter de *Weeskamer* alhier, Buurt Berendregt, Verponding No. 8378.
(2373) REYNST & VINJU, qq.

Op Zaturdag den 26sten Julij 1862,
des voormiddags ten 11 ure,
zullen in het Lokaal van het Vendu-Kantoor te Batavia, ten behoeve van
VERBANDHOUDERS,
publiek worden verkocht,
de navolgende Perceelen:

1. Een Erf, bebouwd met een Woonhuis op Steenen fondament, houten Stijlen, Bantamsche Matten wanden en plafond, alsmede: 2 Blokken bijgebouwen van Steen en Bamboes. en allen met Pannen gedekt, gelegen in het Oosterkwartier, Buurt of Wijk Meester Cornelis, (naast de Militaire School), Blok L. Deel 20, Nos. 190/196 B., bij de verponding geregistreerd onder No. 7498, en aldaar getaxeerd op eene waarde van ƒ 10000.—, staande ten name van *G. H. B. L. Rudolph.*

2. Een Erf, bebouwd met een Steenen Pakhuis met Pannen gedekt, gelegen in het Oosterveld, Buurt of Wijk Buiten Nieuwpoortstraat, hoek Kalverstraat, (vroeger geoccupeerd door den Heer P. H. FROMBERG), Blok L. Deel 35, No. 81, bij de verponding geregistreerd onder No. 9037, en aldaar getaxeerd op eene waarde van ƒ 16000.—, staande ten name van wijlen *G. H. Bees.*

(2489) TIEDEMAN & VAN KERCHEM, qq.

VENDUTIE
op Maandag, den 28 Julij aanstaande,
ten huize van den Heer
Dr. O. G. I. Mohnike,
in Gang Pool, door
CASSALETTE & CO.,
van
eenen bijna nieuwen Inboedel,
als:
Spiegels en Schilderijen, Engelsche Lampen,
een Ameublement,
Speeltafels, Consoles, Pendules, Linnen- en Hangkasten, een voor dit klimaat vervaardigde
Pianino, van *H. Schultze* te Leeuwaarden, enz.
Verder:
1 Mylord,
2 spannen goede **Wagenpaarden,**
waaronder:
1 span **Battakkers, Tuigen,** enz.
(2461)

VENDUTIE
op Dingsdag, den 29sten Julij 1862,
voor een Huis op **Pecodjan,**
door
Cassalette & Co.,
van WAGENS, BENDIES, PAARDEN, TUIGEN, MEUBELEN en verder huisraad,
en ten 10 ure precies:
het HUIS en ERF,
gelegen in het Westerveld, Blok P, Deel 8, Verponding No. 949. (2462)

VENDUTIE
op Woensdag, den 30sten Julij,
wegens verhuizing, ten huize van den Heer
W. S. VAN HOGEZAND,
op *Goenoeng Saharie.* door
CASSALETTE & Co.,
van een zoo goed als nieuwen Inboedel,
bestaande uit fraaije Spiegels, waarbij een groote Médaillon Spiegel, Schilderijen, een Ameublement met Velours d'Utrecht bekleed, Linnen- en Hangkasten, Engelsche Hanglampen, Moderateurlampen, een fraai gebloemd porceleinen Eetservies, Dispenkasten,
1 Handwagen,
2 span Paarden, Tuigen, enz., enz.
Daags te voren te bezigtigen. (2458)

VENDUTIE
op MAANDAG en DINGSDAG, den 4den en 5den Augustus 1862,
ten Residentiehuize te *Tangkil, (Cheribon),* van een
Compleeten Inboedel,
als: Paarden, Rijtuigen, waaronder een gemakkelijke Nieuwe Vis-à-Vis, eene moderne Tentwagen en een Palanquin, die ook als Reiswagen kan dienen, Melkgevende Koeijen, Tuigen, Zadels, Meubilaire Goederen, Bed- en Tafellinnen, Europeesch Tafelzilver, Theeservies met Blad, Pleetwerk, enz., enz.
De Ondergeteekende belast zich met Commissiën.
A. A. RUZETTE.
Cheribon, 15 Julij 1862. (2435)

Op Zaturdag den 16den Augustus 1862,
des voormiddags ten *10 ure,* zal in het lokaal van het *Vendu-Kantoor* alhier,
ten behoeve van den
eersten Verbandhouder,
publiek worden verkocht:

Het HUIS en ERF, gelegen op *Goenoeng-Saharie,* verponding No. 8150 en getaxeerd op eene waarde van *ƒ10,000.—* staande ten name van *H. L. VEIT.*
(2452) S. J. VAN DER MEULEN, qq.

VENDUTIE
Op Maandag 25 en Dingsdag 26 Augustus 1862,
wegens vertrek,
ten huize van Zijne Excellentie den Luitenant-Generaal
J. van Swieten,
door
CASSALETTE & Co.,
van eenen netten en zeer goed onderhouden
INBOEDEL,
bestaande grootendeels uit in *EUROPA* vervaardigde
MEUBELEN,
groote Spiegels en Schilderijen,
waaronder waardvolle Schilderijen in Olieverw van beroemde Meesters, Porceleinen Serviezen, fijn Cristalwerk, fijn Pleetwerk, waaronder echt RUOLZ ZILVEREN COUVERTS, verschillende keurige stukken in ZILVER,
goede Engelsche en Fransche
LAMPEN,
een voor dit klimaat vervaardigde
PIANINO van *de Ruijter,* te Breda,
verder een zeer practisch IJzeren Keuken-Fornuis, eene Amerikaansche Naaimachine compleet van het nieuwste systeem, overigens alle artikelen meer welke tot een compleet huishouden behooren, te omslagtig om te beschrijven.
Verder:
zeer goede en élégante
WAGEN- en RIJPAARDEN,
ZADELS en TUIGEN, zoomede de volgende
RIJTUIGEN,
als:
1 Staatsiekoets,
1 Coupé,
1 Tentwagen,
uit de Fabriek van HERMANS te *'s Hage.*
1 goede en gemakkelijke Engelsche Reiswagen,
1 Palankijn,
1 Mijlord,
Karren, Tuinbanken, Bloemen in potten, een Vanille aanplant, Melkgevende Koeijen, enz., enz.
Alles op ZONDAG 24 Augustus voor een ieder te bezigtigen. (2432)

Eenen nieuwen aanvoer:
SULFATE DE QUININE
van THIBAUMERIJ ET DUBASC, *Paris.*
Eau des Carmes
ook genaamd
Eau de Melisse de Carmes Boyer,
met beschrijving voor den innemer.
REVALENTA ARABICA
food van BARRY DU BARRY en Co. *London.*
(2477) CASSALETTE en Co.

Ontpakt eene groote partij
MILITAIRE VERSIERSELEN,
bestaande uit:
EPAULETTEN, FOURAGÈRES, CHACOTS, SABELS, BORDUURSELS, SPOREN, nette en goede VERLAKT LEDEREN KOPPELS en CHIBERNES.
Ordeteekens: Eikenkroon, Nederlandsche Leeuw, Militaire Willemsorde 3e en 4e klasse, groot, middelsoort en klein, met deszelfs linten.
Nieuwmodels KNOOPEN, GALON en SABELDRAGONS voor HH. Zee-Officieren, enz.
Tevens wordt medegedeeld, dat ook alle mogelijke veranderingen aan voornoemde Versierselen kunnen worden gedaan.
L. KUIJK, Passementwerker te Bazar-Baroe, Batavia.
(2488)

---

v. Walchren & v. Dorp,
HANDEL-. TOKO- EN COMMISSIEHUIS.
ROODE BORDEAUX WIJNEN op fust en in kisten afgetapt.
Fijne Roode en Witte BORDEAUX WIJNEN.
BOURGOGNE WIJNEN.
Fijne en Ordinaire RHIJN- en MOESELWIJNEN.
Roode PORTWIJN op fust en op flesschen.
Witte Idem op flesschen.
Fijne en Ordinaire MADEIRA en TENERIFFE WIJNEN op fust en op flesschen.
Prima en Ordinaire CHAMPAGNE WIJNEN.
Holl. BIER / Eng. BIER / Bayersch BIER } in soorten, op fust en op flesschen.
Fijne en Ordinaire Fransche COGNAC op fust en op flesschen.
Bessen GENEVER; Genever A.V.H. en andere goede merken.
Onvervalscht SELTERSWATER.
Hollandsche / Fransche / Engelsche / Duitsche } PROVISIEN in BLIK, enz.
GESLAGT in flesschen en vaatjes.
Gezouten RUNDVLEESCH in vaatjes.
Gerookte OSSENMUISJES en SAUCIJS DE BOULOGNE in blik.
Gerookt VLEESCH en HAMMEN.
Diverse soorten KAZEN.
Diverse merken BOTER.
MANDARIJN GEMBER.
KOEK, BANKET, SUIKERWERK en GEDROOGDE VRUCHTEN.
Poeder- en andere CHOCOLAAD, JAMS, MOSTARD, ZUREN, GENUAOLIE, AZIJN, etc.
SPIEGELS en SCHILDERIJEN.
Eng. HANG-, TAFEL-, MUUR- en KANTOORLAMPEN.
PORCELEIN-, GLAS- en AARDEWEKK
TAFEL- en RIJTUIGKAARSEN.
TAFELGOED in stellen, HANDDOEKGOED, DAMAST, TAFELKLEEDEN, TOILINET in soorten.
Divers PLEETWERK
Berlynsch-zilveren LEPELS en VORKEN in stellen.
Eng. TAFELMESSEN in stellen.
Manila- en Havana SIGAREN in soorten.
BIJOUTERIEN, PARFUMERIEN en GALANTERIEN.
(2471)

MANILLA SIGAREN.
No. 2, CORTADO'S.
Te bekomen bij de ondergeteekenden bij partijen of in het klein tegen *ƒ 65,— Contant.*
(2487) VAN SLOOTEN, MORGAN en Co.

Ontvangen:
Japansche MARTEVANEN.
" SCHUTSELS van 6 en 8 bladen.
" SAMBALBAKKEN effen en ingelegd.
" KNAPEN.
" WERKTAFELS (goudlak),
" koperen verlakte bladen in stellen van 6 stuks.
Chinesche VLOERMATTEN
en
Palembangsche ROTTINGMATTEN van uitgezochte rotting.
(2460) CASSALETTE & Co.

De ondergeteekende berigt dat hij zich gevestigd heeft tot het REPAREREN van
PIANO'S en ORGELS.
Hopende dat zijne soliede handeling in dat **VAK**, hij het vertrouwen van het geachte Publiek zal verwerven.
Recommandeert zich tevens tot het **Stemmen** van **PIANO'S.**
C. P. MULLER,
(2464) Sluisbrug.

Ontpakt bij
BEIJNON, HAMACHER & CO.,
een factuur:
Goud- en Zilver Draad,
Goud- en Zilver Galon, Zilver-, Tafel- en Dessertmessen in Etui,
alsmede:
BORSTEN voor HEERENHEMDEN. (2453)

Heden gelost en ontvangen:
100 kisten Haantjesbier,
van puike kwaliteit.
(2485) VAN WALCHREN EN VAN DORP.

PHOTOGRAPHISCH ATELIER
RIJSWIJK.
VAN
WALTER WOODBURY.
Dagelijks, uitgezonderd des Vrijdags, geopend van half acht tot tien uur.
Steeds voorhanden:
GEZIGTEN VAN JAVA EN SUMATRA,
TYPEN, ENZ. (2418)

VERKOOPHUIS TE BANDONG
van
B. SIKKENS.
De Ondergeteekende heeft de eer bij deze kennis te geven, dat zijn *Verkoophuis* thans ruim voorzien is van
alle soorten van Dranken,
Provisiën,
Samarangsche Beschuit en Banket in halve blikken,
LIJNWADEN, HOROLOGIEN, HOROLOGIE VEEREN, JAGTGEWEEREN met toebehooren, SLAGSCHOOT-STEENTJES voor geweren, IJZER- en VERFWAREN, TOILET BEHOEFTEN, KRAMERIJEN en verder alle wat tot dagelijksche behoeften noodig is, zijnde de prijzen van alle artikelen zoo billijk mogelijk gesteld.
Door aangeknoopte connectiën te Batavia, is hij in staat om aan alle bestellingen ten spoedigste te voldoen, belovende hij zijne geëerde begunstigers eene prompte bediening.
(2475) B. SIKKENS.

ATELIER
VOOR
STEENHOUWEN EN GRAVEEREN,
VAN
de Ficquelmont & Co.
De ondergeteekende eenigen tijd in **Europa** doorgebragt hebbende, ten einde zich in het **Steenhouwen,** het **bewerken van Marmer** en het **Graveeren** te perfectioneren,
heeft zich als **Steenhouwer** en **Graveur** ter dezer Stede gevestigd en neemt thans de vrijheid zich niet alleen bij het publiek van Batavia maar ook bij dat van geheel Indie aan te bevelen tot het leveren van TOMBES, GRAFSTEENEN en andere GRAFORNAMENTEN.
Ook bestaat er in dit ATELIER gelegenheid voor het maken van **MEUBELEN** uit **MARMER**, het POLIJSTEN en REPAREREN er van; alsmede voor het doen maken van GRAVURES in alle METALEN en STEENEN.
Op eene prompte en civiele bediening kan ten volle gerekend worden, terwijl verzocht wordt tot het doen van bestellingen, die met den meesten spoed zullen worden uitgevoerd, zich te willen wenden tot den ondergeteekende, wonende naast de begraafplaats voor Europeanen, alhier.
(2495) DE FICQUELMONT.

PRAAUWEN VEER en WERF
VAN DE
Wed. VAN DER MEULEN.
Met Praauwen van dit Veer bestaat er steeds gelegenheid om
Goederen, Machineriën, enz.,
over te voeren van
Batavia en de omliggende plaatsen,
als: om de West tot *Tjiringien* in *Straat Sunda*: en om de Oost tot aan *Pecalongan*, en het afhalen van PRODUKTEN van *Bantam, Tjicao* langs de *Tjitarum, Pamanoekan, Indramaijoe, Dadap* en *Cheribon.*
Bij genoemd Veer zal tegen September van dit jaar een
STOOMSLEEPRADERBOOT
in de vaart gebragt worden, waarmede de Praauwen naar en van de diverse plaatsen zullen kunnen gesleept worden.
Aan de Werf bestaat er steeds gelegenheid tot repareren van Sloepen en het maken van Hout en IJzerwerken ten behoeve der Schepen.
Batavia. 31 Mei 1862. (2378)

De ondergeteekenden, Agenten van den Heer
NILLUS,
Constructeur Mecanicien, quai Colbert, *Havre,*
hebben de eer ter kennisse van Heeren Suikerfabrikanten te brengen, dat zij bereid zijn bestellingen aan te nemen op de
Machineriën
welke in de Fabriek van genoemden Heer NILLUS worden vervaardigd, en welke op de Eilanden *Mauritius* en *Réunion* schier algemeen gebruikt worden, terwijl aan dezelve de prijs en médaille is toegewezen door de Maatschappij van Nijverheid te *Mulhause,* bij gelegenheid van het in 1859 door haar gehouden concours voor de meest volmaakte
STOOMWERKTUIGEN.
De **Tubulaire Stoomketels,**
de **Drievoudige Uitdampmachines**
en de **Nieuwe Kooktoestellen,**
van den Heer **NILLUS** verdienen bijzondere aandacht
In zijne Fabriek zijn voorts verkrijgbaar:

1o. Complete luchtledige uitdamptoestellen,
welke 25000 Ned. kannen in 15 ure uitdampen; bestaande uit eene toestel van 3 verticale ketels van 0m. 900 diameter.
2o. hetzelfde toestel ter uitdamping van 37500 Ned. kan hebbende 1m. 000 diameter.
3o. hetzelfde toestel ter uitdamping van 50000 Ned. kan hebbende 1,200 diameter.
4o. hetzelfde toestel ter uitdamping van 62000 Ned kan hebbende 1,350 diameter.
5o. hetzelfde toestel ter uitdamping van 75000 Ned. kan hebbende 1,500 diameter.
6o. hetzelfde toestel ter uitdamping van 95000 Ned. kan hebbende 1,600 diameter.
7o. hetzelfde toestel ter uitdamping van 112500 Ned kan hebbende 1,750 diameter.

Teekeningen, Beschrijvingen en Prijscouranten ter inzage bij
(2290) HAAGER & SCHUURMAN.

BATAVIASCHE WEDLOOP SOCIETEIT.

BAL EN SOUPER
op Zaturdag den 19den Julij,
in het
LOKAAL DER HARMONIE.

Namens de Directie:
De Sekretaris,
(2490) T. PRYCE.

Militaire Societeit Concordia.

Thé—Dansant,
op Zaturdag 26 Julij 1862, des avonds ten 8 ure.

Namens het Bestuur:
De Secretaris:
(2493) BRUGMAN.

BATAVIASCHE-IJSSOCIETEIT.

Ten gerieve van het publiek zijn nog steeds kaartjes verkrijgbaar à 8 cts. per pond bij den kassier der Ned. Ind. Handel-Maatschappij.

De Directie der IJssocieteit voornoemd,
F. H. TIEDEMAN.
(2514) G. A. DE LANGE.

Bataviaasch Praauwenveer.

De stoomer **Tjiliwong**, is bestemd tot het afhalen en aan boord brengen van PASSAGIERS van stoomschepen.
Vertrekt ten 7 ure des morgens.
Ligplaats binnen den kleinen boom. (2463)

Koloniale Zee- en Brand Assurantie Maatschappij.

In de heden gehouden ALGEMEENE VERGADERING van deelhebbers is tot Mede-Commissaris gekozen de Heer C. SONDEREGGER in de plaats van den Heer D. T. PRICE, die wegens vertrek naar Europa als zoodanig is afgetreden.

De Directeuren,
Mr. R. V. HEIJLIGER.
Mr. Th. SCHUURMAN, JOHZN.
Batavia 20 Junij 1862. (2438)

De Weeskamer te ***Batavia*** maakt bekend, dat de failliete boedels van:
SECH ABDUL RACHMAN BIN HASSIM ALHABSIE en
OEN KIEN,
respectievelijk bij Vonnis van den Raad van Justitie alhier, ***dd. 30 April jl.*** en **8 *dezer*, *insolvent*** zijn ***verklaard***, terwijl de liquidatie derzelven aan de ***Weeskamer*** is opgedragen.

Namens de Weeskamer vd.
De Secretaris.
VAN BERCKEL BIK.
BATAVIA, den 16den Julij 1862. (2474)

Gratis.

Parapattan Weezen-Gesticht.

Worden gevraagd, ter vervulling der bij dat Gesticht eerlang vacerende betrekkingen:
EEN REGENT OF REGENTES
en
een 1sten Onderwijzer.

Voor de betrekking van Regent kan alleen een gehuwd persoon in aanmerking komen wiens Echtgenoot dan als Regentes behoort op te treden.

Gehuwde personen, die, met in acht name van bovenstaande alinea, de betrekkingen van Regent en 1sten Onderwijzer in zich kunnen vereenigen zullen de voorkeur verdienen.

Gegadigden gelieven zich aan te melden bij den President der Directie bij wien alle inlichtingen ter zake te bekomen zijn.

W. H. DU CLOUX, *President.*
(2466) H. SCHRÖDER VISSER, *Secretaris.*

Een ongehuwd man, gezond van gestel en onbesproken van gedrag, onlangs uit Nederland aangekomen, verlangt eene plaatsing als
Opziener of Administrateur
bij de Cultures, liefst in eene streek, waar hij zijne Genees-, Heel- en Verloskundige bekwaamheden (zijnde practiserend Geneesheer), nuttig kan aanwenden.
Adres te Batavia bij
(2502) G. KOLFF & Co.

Op een Kantoor alhier,
bestaat gelegenheid tot plaatsing van EEN JONG MENSCH, goed kunnende rekenen en schrijven, op een tractement van **Vijftig à Zestig Guldens** 's maands.
Brieven franco onder Letter H,
(2508) Bureau JAVA-BODE.

TE KOOP OF TE HUUR

met 1sten Julij te aanvaarden:

DE RIJSTPELMOLENS,

gelegen te ***Assem***, Residentie ***Cheribon***, met daarbij behoorende
Padie- en Rijstpakhuizen
en groot Woonhuis, alles met Pannen gedekt. Twee planken Pakhuizen met pannen gedekt, en een bergruimte bevattende van respectievelijk 4000 en 5500 picols, gelegen te ***Karang Sambong*** en ***Penggarengan***, Residentie ***Cheribon***.
Nadere informatien bij
(2419) PANDEL & STIEHAUS.

Te Koop:

Gesmeed IJzeren Assen,

voor Waterraderen en Suikermolens van 5 tot 10 Eng. duimen middellijn met bijbehoorende armkasten en kussenblokken.

1 gegoten IJzeren Handwiel,
middellijn 9 Eng. voet met bijbehoorend rondsel van 2 Eng. voet diameter;
en do. Vliegwielen,
van 8 Eng. voet middellijn.
Aan de Machinenfabriek van
(2503) J. B. DROSSAERS.

Te Koop:

EEN NIEUWE PIANINO,

Fabriek STERNBERG, ***Brussel***, en
eene nieuwe Seraphine,
Fabriek ALEXANDER et fils.
C. P. MULLER,
(2463) ***Sluisbrug.***

Te Koop:

Een toestel van Zes Centrifuges voor Suikerbereiding,

met drijfwerk, compleet, van VAN GOETHEM.
Aan de Machinenfabriek van
(2504) J. B. DROSSAERS.

Te Koop of te Huur:

Een HUIS en ERF,

gelegen in den GANG SCOTT, bewoond door en te bevragen bij
(2484) Mr. B. D. BOSSCHER, Jr.

Te Koop:

Padi dorschmachines met of zonder manège.

Aan de Machinenfabriek van
(2505) J. B. DROSSAERS.

TE KOOP:

EENE HOLLANDSCHE KOE,

dezer dagen alhier aangebragt.
Te bevragen bij
(2445) VAN OMMEREN, RUEB & Co.

TE HUUR Een HUIS
op Kebon ***Sirie***, thans bewoond door den Heer ***Bosch.***
(2473) A. L. LEIDEMEIJER.

TE HUUR EEN HUIS,
in de Gang-Pool.
Adres
(2515) CASSALETTE en Co.

TE HUUR Een **HUIS**
gelegen op **POTODJO KOBONGDJAÉ**, nabij de Kavallerie Kazerne.
Adres:
(2476) E. POUBLON.

TE HUUR Een **HUIS**
aan het begin van **CRAMAT.**
Adres:
(2478) Bureau JAVA-BODE.

ONTVANGEN

eene keurige collectie Papeterien, Papier de LUXE, met enveloppen.
(2479) H. M. VAN DORP.

De zalf en pillen van Holloway.

Wanneer men deze middelen kan bekomen behoeft niemand aan genezing te wanhopen, beide middelen werken gemeenschappelijk op het gestel en geven kracht en sterkte aan al de levens bestanddeelen. De verwonderlijk groote verkoop, dezer artikelen in ieder deel der wereld, is het overtuigenste bewijs van hunne groot te doelmatigheid om verouderde wonden, koningszeeen andere huidziekten te genezen. Duizende menschen, die aan deze gevaarlijke ziekten leden, zijn er van genezen geworden, door het gebruik van de zalf en pillen, nadat ieder ander middel zonder baat aangewend was.

Doosjes Pillen à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—.
Potjes zalf à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—.

Te Batavia	bij S. B. van Kleeff en Co.	
» Banjoemaas	» M. S. Cheriman.	
» Soeracarta	» W. Veldman.	
» Djocjocarta	» Buijn en Co.	
» Salatiga	» F. Kruthoffer.	
» Tagal	» Wed. Dört,	
» Cheribon	» W. Galistan.	
» Cheribon	» M. Blok en Co.	(2467)
» Samarang	» H. L. Lijon en Co.	

Groot, Kolff en Co. en de hoofd agenten Soesman en Co.

BESTE ALIZARIN INKT,

in heele kruiken, à *f* 24.— per dozijn.
Maynard en Noyes black writing INK, à *f* 24.— per dozijn.
Roode en blaauwe INKT, 1ste kwaliteit.
(2437) H. M. VAN DORP.

A VOCABULARY

of the
English and Malay languages,
with the proper orthography for Englishmen.
prijs . . . . ***f 3.***
franco per post . . . . . ***» 4.***
(2443) H. M. VAN DORP.

LITHOGRAPHIE.

De Ondergeteekende blijft zich voortdurend aanbevelen voor de levering van alle werken door Lithographie uit te voeren, als: graveren van
Wissels, Kwitantien, Visitekaartjes, Polissen,
ETIQUETTES met Goud-, Zilver- en Kleurdruk.
KAARTEN, etc.
Alles tegen zeer billijke prijzen en wedijverende met hetgeen op de beste Steendrukkerijen in Europa vervaardigd wordt.
H. M. VAN DORP.
Batavia 1862. (2442)

JAVA-BODE

HH. Inteekenaren op bovengenoemd Blad, die geneigd zijn met hun abonnement voor het **Tweede half jaar 1862** voor te gaan, worden beleefd verzocht, hiervan zoo spoedig mogelijk aan den Ondergeteekende kennis te geven, en hem de gelden daarvoor ***franco*** toe te zenden.

Prijs voor het tweede halfjaar:

voor Batavia	*f* 12,50
» Java	» 15,—
» de Buitenbezittingen	» 17,50
» Nederland	» 22,50

MAIL-EDITIE.

Per Jaargang.
Voor BATAVIA . . . . *f* 20.—
Buiten » zoo wel voor NEDERLAND » 25.—
Brieven ***franco*** aan *den Administrateur,*
H. M. VAN DORP.

Ingevolge bekendmaking van den Directeur van Financiën dd. 4 Mei 1861, kan men bij de Hoofden van gewestelijke besturen Wissels en Stortings-Bewijzen erlangen ter overmaking van Gelden, dan wel afdragen aan de navolgende Heeren: **Blok & Co.** te Cheribon; Mevrouw de Weduwe **G. M. Dort** te Tagal; **de Groot, Kolff & Co.** en **G. C. T. van Dorp** te Samarang; **Le Roy & Co.** te Soerabaija, **Weijermans & Co.** te Pasoeroean; **C. A. van der Voort**, te Madioen; **Eckhout & Co.** te Makassar, **van Zadelhoff & Fabritius** te Padang, **Harmsen** te Amboina en voor de niet genoemde Buiten-bezittingen bij de Agenten der schepen van de heeren **W. Cores de Vries.** (2469)

249ste Nederlandsche STAATS-LOTERIJ.

Voor deze Loterij zullen in tijds LOTEN disponibel zijn en worden afgeleverd tegen de volgende prijzen:

1 Heel Lot	*f* 100,—
1 Half Lot	» 50,—
1 Vijfde Lot	» 20,—

Bestellingen met vooruitbetaling worden aangenomen voor zoover het getal te wachten loten dit toelaat.
H. M. VAN DORP.
Batavia, 1862. (2429)

Bij G. Kolff & Co. te Batavia,

ziet op heden het licht,
het eerste stukje van:
D. C. DE BRUIN,
Geschiedenis der Nederlanden,
in den Oost-Indischen Archipel.
Een LEER- en LEESBOEK voor de Scholen,
Tweede vermeerderde en verbeterde Druk.
Prijs der 2 stukjes *f* 1,50. (2511)

HET MILITAIR WETBOEK.

Handleiding ten gebruike bij de uitoefening der Militaire regtspleging, bewerkt ten dienste van het Leger in Nederlandsch Oost-Indie,
door
MR. VAN DER HOUT,
gevolgd door
Het Crimineel Wetboek en het Reglement op de Krijgstucht of Discipline voor het Krijgsvolk te Lande. **Prijs *f* 7,—**
Uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld door
(2481) H. M. VAN DORP.

Magazijn van Teekenbehoeften van H. M. VAN DORP, te *Batavia.*

Engelsche Verwdoozen voor Instituten van 10 groote stukken fijne verw à *f* 2,—.
Dito Dito van *f* 6,— tot » 20,—.
Mordan's porteplombagine; Faber's neue Künstlerstifte met beweglicheim Blei 1—4; Passerdoozen. — Pochettes d'Ingenieur, Ivoren dubbelde Palm, Waterpassen, Zakkompassen, Boussoles, dito Declinatoire.
Decalqueer linnen en papier.
Papier sans fin à *f* 1,— p. el.
Houtskool, Douzelaars, Pastel, verschillende kleuren van Conté, Driehoeken, Linialen, Pistolets, Penceelen, Passers, Trekpennen, Rapporteurs, etc. etc.
Alles tegen zeer billijke prijzen en van 1e kwaliteit.
(2480)

Muzijkhandel van H. M. VAN DORP.

Hoofddepot voor Indië van de
Muzikale Correspondentie.
Ontvangen:
BLUMENTHAL, La Source, à 4 m.
KETTERER, Le Roman d'Elvire.
MOZART, Titus. Act, nu reinmal noch im Leben, voor Sopraan of Tenor.
Id. Abendempfindung. Abend ist's. Voor Alt of Bariton. (2468)

Te bekomen bij H. M. VAN DORP, *te Batavia:*

Het *Vraag-* en *Antwoordenspel,*

om een gezelschap van Heeren en Dames te doen schudden van *Lugchen,*
door J. M. P., prijs f 2,— franco per p. f 3.— à Contant.
Door vragen wordt men wijs.
(2444) *Door vragen blijft men wel eens even wijs.*

De Stoomboot PALEMBANG PAKKET,

vertrekt Maandelijks bepaald:
1 naar Telok Betong,
6 » Cheribon.
11 » Palembang en terug over Muntok.
23 » Cheribon en Tagal.
Adres:
(2470) BUIJS, JACOBSEN EN Co.

Het vertrek der Stoomboot OENARANG,

is tot nadere aankondiging uitgesteld.
De Agenten,
(2430) LANDBERG, BEZOET DE BIE EN Co.

Stoomvaart in den Indischen Archipel.

Het vertrek der Stoomschepen gedurende de maand JULIJ 1862, is geregeld als volgt:

VAN BATAVIA.
naar MUNTOK, RIOUW en SINGAPORE, den 13den en 29sen.
naar SAMARANG en SOERABAIJA, den 7den, 15den, 22sten en 29sten.
naar BILLITON, PONTIANAK en SINGKAWANG, den 8sten.
naar BENKOELEN en PADANG, den 23sten.

VAN SOERABAIJA.
naar SAMARANG en BATAVIA, den 7den, 15den, 22sten en 29sten.
naar MAKASSAR, TIMOR-KOEPANG, DELHI en de MOLUKKEN, den 15den.
naar BAWEAN en BANJERMASSING, den 27sten.

Nadere inlichtingen te bekomen bij
W. CORES DE VRIES, te *Batavia* en te *Soerabaija.*
NIEUWVEEN en SCHUIJMER, te *Samarang.*
(2421)

Passage naar Amsterdam,

wordt aangeboden met het zoo gunstig bekende Nederl. Fregatschip
ORTELIUS,
Kapt. **F. H. Groote.**
Deze bodem voor den overvoer van PASSAGIERS bijzonder goed ingerigt, heeft nog eenige HUTTEN disponibel en zal den ***18den dezer*** bela ten van ***Pasaroeang*** via ***BATAVIA*** de terugreis aanvaarden.
Aan Boord bevindt zich een bekwaam Geneesheer.
Nadere Informatiën zijn te bekomen bij
de Agenten,
(2441) E. MOORMANN & Co

Voor Passagiers naar Nederland,

wordt aangeboden het Nederlandsch Schip
CORTGENE,
Kapt. **D. DUNLOP,**
om den 20sten dezer van hier via Padang derwaarts te vertrekken.
(2436) REIJNST & VINJU.

Passage naar Nederland,

wordt aangeboden met het snelzeilend Clipper Campagne Schip
JAN DE WIT,
Kapt. ***F. GUIJT.***
Dit Fregat is voor den overvoer van PASSAGIERS bij uitnemendheid geschikt, heeft ruime luchtige HUTTEN, BADKAMER, etc. en voert een geëxamineerd DOCTOR. Heeft de laatste reis van Holland herwaarts in 86 dagen afgelegd.
Zal tegen einde Augustus van hier naar Rotterdam vertrekken.
Nadere Informatiën zijn te bekomen bij
de Agenten
(2446) VAN OMMEREN, RUEB & Co.

Voor Passage en Vracht naar Soerabaija,

wordt aangeboden het Nederlandsche Barkschip
RIDDERKERK,
Kapitein **H. TEERLINK.**
Reflectanten gelieven zich te vervoegen bij
de Agenten,
(2496) J. F. VAN LEEUWEN & Co.

Voor Vracht en Passage naar TJILATJAP,

wordt aangeboden het Ned. Schip
BENGALEN,
Kapitein **PLANTEN**, om op 27 dezer te vertrekken.
Informatien bij *de Agenten,*
(2501) J. CEZARD EN Co.

Industriele Belangen.

Het valt niet te ontkennen, dat in de laatste jaren belangrijke pogingen en krachtsinspanningen in deze Kolonie zijn in het werk gesteld, om een voornamen tak van industrie in het leven te roepen en gaande te houden, niettegenstaande de vele ontmoedigende omstandigheden, welke zich als een bijna onoverkomelijken slagboom voordeden op den weg van ontwikkeling en bloei der daartoe opgerigte etablissementen. Wij bedoelen hier de verschillende ateliers, welke in deze Kolonie door partikuliere werktuigkundigen zijn opgerigt geworden ter vervaardiging van machinerien. Als er hier of daar sprake is van begunstiging, ondersteuning of aanmoediging, behoeven de moedige en verdienstelijke oprigters der machinefabrieken zich die woorden niet aan te trekken, want immer hebben zij onder ongunstige en drukkende verhoudingen hunne werkzaamheden moeten voortzetten. En wie zal ontkennen, dat het voor Indie nuttig, ja hoogst noodzakelijk is, werkplaatsen te bezitten, waar machinerien van allerlei soort en beschrijving kunnen worden vervaardigd? Hebben de talrijke suikerfabrieken — suiker is toch een der hoofdprodukten en eene hoofdkwestie tevens — niet hunne veelomvattende machinerien, hunne stoom- en watermolens? Zijn er geene rijstpelmolens, geene ijzeren persen, geene landbouw-werktuigen, sluis- en waterwerken die voedsel geven kunnen aan de werkzaamheden van zoodanige inrigtingen? Ook de partikuliere stoomvaart in den Indischen Archipel — hoewel nog zoo magtig uitgebreid niet — maakt het aanwezen van machinefabrieken tot eene bepaalde behoefte. Doch met dat alles is het lot dier inrigtingen tot nog toe niet benijdenswaardig: eene hoogere plaats toch konden zij innemen in de rij der nuttige ondernemingen en — 't is een feit wat we meedeelen — zij hebben het met alle mogelijke pogingen en krachtsinspanning niet verder kunnen brengen dan — *reparatie ateliers*.

In korte woorden kunnen wij de oorzaken van deze voor de nijverheid ongunstige omstandigheid aangeven, hoewel niet weinigen onzer lezers, en vooral zij die in meerdere of mindere mate met dezen tak van industrie bekend of geïnteresseerd zijn, even goed weten als wij, waar hem de schoen wringt. Ook voor hen die met de aanvoeren uit den vreemde en met de daarop gestelde inkomende regten vertrouwd zijn, is de eigenlijke bron van het niet floreren der ateliers voor machinerien geen raadsel.

Hoewel wij dus ongelukkig weder in de termen vallen van niets nieuws te leveren, gevoelen wij toch roeping om in het belang van vooruitgang en der vrije ontwikkeling in deze Kolonie in het algemeen en in dat der machine-ateliers in het bijzonder, deze zaak openlijk te behandelen, vooral omdat we er eene tweeledige aanleiding toe hebben gevonden, en wel 1o omdat het tarief op de inkomende regten in Nederlandsch-Indië thans bij een der departementen alhier in behandeling is, en 2o omdat in de laatste vergadering der Maatschappij van Nijverheid en Landbouw, waarvan wij in ons laatste nummer een vlugtig overzigt hebben geleverd, deze belangrijke kwestie ook ter sprake is gebragt.

Dus is bekend, dat belanghebbende werktuigkundigen te dezer plaatse een verzoekschrift aan den Opperlandvoogd hebben ingediend, waarin hunne bezwaren worden blootgelegd en waarbij tevens de bede gedaan wordt, dat het Gouvernement de praktische werktuigkunde eene hoogere vlugt in deze Kolonie doe nemen, dan zij tot dus verre in staat was, door eenige wijzigingen te doen plaats hebben in het tarief op de inkomende regten, hoofdzakelijk van het koper en ijzer. Hoewel de eigenlijke inhoud van dat adres ons niet bekend is, vereenigen wij ons toch met de hoofdstrekking er van, niet om dan wille van de vragers, die, wij gerustelijk kunnen verklaren naar wijks te kennen, doch ten gunste van een tak van nijverheid, die in Indië inderdaad tot eene belangrijke hoogte kan worden opgevoerd. En al was het niet met het oog op de nijverheid alleen, dan zou nog de billijkheid van ons vergen, dat wij op wijziging van bepalingen in het tarief van inkomende regten zouden aandringen. Want daargelaten, dat de zware inkomende regten over het algemeen drukkend werken op handel en industrie, wordt die der machinefabrieken ook nog getroffen door onbillijke bepalingen van het tarief van invoer, die alleen eenig goeds in zich mogen gehad hebben, toen er nog geene ateliers voor de vervaardiging van stoom- en andere werktuigen in deze kolonie bestonden. Wij meenen dus het verzoek te moeten ondersteunen van de heeren werktuigkundigen, die den moed hadden om onder zeer ongunstige omstandigheden hunne ateliers met vele kosten, moeiten en bezwaren daar te stellen en ze sedert eenigen tijd gaande te houden. Zoo onze zwakke stem eenig gewigt kan bijbrengen in de schaal der gunstige beschikking ten deze, gaarne geven wij die.

Wij behoeven hier in geene lange vertoogen te treden of een tal van bewijsgronden aan te voeren, waarom het inkomend regt de hoofdkwestie is voor het al of niet in bloei toenemen der verschillende inrigtingen voor de vervaardiging van machinerien in deze Kolonie. De feiten zijn duidelijk en de cijfers van het tarief schreeuwen het uit, dat geene concurrentie op den duur mogelijk is van onze Indische ateliers met die uit Engeland, Amerika of Holland, zoo lang de inkomende regten van machinerien op 6% gesteld blijven, terwijl het invoerregt van onverwerkt ijzer en koper 12% en 6% voor aanvoeren uit Nederland en 24% en 12% voor die uit vreemde havens bedraagt. Tegen zulk een overmagtigen reus is op den duur voor onze Indische industrie niet te kampen, vooral ook daar men in gewesten als deze vaak ook met arbeiders en werkloonen verre ten achter staat bij de Europesche nijverheidsondernemingen, en het gevolg daarvan is, dat machinerien, die even goed en vaardig in Indië konden bewerkt en afgeleverd worden, thans uit Engeland, Amerika en Nederland worden ontboden, omdat met die 24% inkomend regt op ijzer en die 12% op koper een werkstuk onmogelijk tot zulk een lagen prijs kan geleverd worden als de uitlandsche fabrieken, die met zulk tarief niet zijn gebenedijt. Van daar hebben wij ons vaak verwonderd, hoe zulke ateliers noch konden blijven bestaan en zelfs bloeijen zoo als b.v. de *Volharding* te Soerabaija en andere meer.

Als wij nu aan *omina* mogen gelooven, dan vinden wij den tijd om voor hare belangen op te treden, niet ongunstig door de industrie gekozen, en hebben wij tamelijk veel vertrouwen, dat een weldadige verandering ten deze zal mogen worden verwacht; hoezeer ook eenige voorstanders van beschermende regten etc. de hoop koesteren en pogingen hebben aangewend om geene veranderingen op het tarief te zien plaats grijpen, wat betreft het regt van invoer op het ijzer en koper. De heerschende overtuiging wint meer en meer veld, dat vrije en milde bepalingen omtrent handel, verkeer, landbouw en nijverheid op den duur betere resultaten opleveren, dan een systeem van beperking. — Maar toch — wij willen hier ook gaarne erkennen, dat die geringe inkomende regten op machinerien zeer gunstig gewerkt hebben op den aanvoer der artikelen in een tijd dat er geene ateliers in Indië bestonden; doch het kan ook nimmer ontkend worden dat daarbij de regten op het ijzer veel te hoog waren opgedreven. Echter heeft zich die tak van industrie niettegenstaande zoo vele moeijlijkheden met inspanning van alle krachten staande gehouden. Men kan dus in alle billijkheid verwachten dat eene hier te huis behoorende nijverheid niet langer zal achter gesteld worden door voorregten, welke aan vreemde aanvoeren worden verleend. Op dezen oogenblik kan des te gereeder dit bezwaar, dat nu toch lang genoeg heeft bestaan, worden opgeheven, daar juist de tariefsherziening in behandeling is. Ook de Gouverneur-Generaal heeft bij onderscheidene gelegenheden duidelijk doen blijken van zijne belangstelling in die inrigtingen, welke zulk een aanzienlijken rang moeten innemen onder de partikuliere nijverheidsondernemingen. Wij zien dus voor de aangelegenheid die wij hebben besproken, geene slechte toekomst te gemoet.

INGEZONDEN STUKKEN.

Mijnheer de Redakteur!

In der tijd is er nog al gedachtenwisseling in de publieke bladen geweest omtrent het kampement te Pisang-Batoe, en het oordeel der *overgroote meerderheid* was, dat het terrein voor het bedoelde kampement zóó ongelukkig gekozen was, dat het hoog noodig werd geacht de daar gekazerneerde troepen naar elders te evacueren. Sedert is er niets vernomen over den uitslag van een tamelijk veelzijdig onderzoek in eene aangelegenheid, die belangrijk genoeg geacht werd, om zelfs het Hoofd der Kolonie naar de zooveel besprokene plaats te voeren. Sedert zeg ik, is er niets gebeurd, namelijk van de zijde der bevoegde autoriteiten om het kampement zoo mogelijk op te heffen; alleen de ziektegevallen hebben zich onophoudelijk voorgedaan en evacuatien op groote schaal naar het hospitaal te Weltevreden hadden getrouwelijk alle dagen plaats; ja, thans kan men zich nog een denkbeeld vormen van den ongunstigen gezondheidstoestand der bewoners van dat kampement, als men nagaat, dat, na aftrek van de soldaten die korvee hebben en de wacht betrekken, naauwelijks 200 man van de 800 als beschikbare manschappen zouden kunnen aantreden. 't Is waar, de soldaten op op Pisang-Batoe krijgen kopjes koffij en dagelijks versch vleesch en hun is ook wijn beloofd, doch waarom schenkt men hun ook niet eene genoegzame dosis versche lucht, door hen uit die ongezonde streek te verwijderen? Hoewel het nu zonde en jammer zal zijn, al die kosten van inrigten en aanbouwen voor niet te hebben gemaakt, en die gelden dus geacht kunnen worden in het water te zijn gegooid, moet toch het zwaarst wegende boven alle andere consideratien in aanmerking komen, en de troepen, die aangenomen zijn om dienst aan den lande te bewijzen, mag men dan maar niet gedurende hun langsten diensttijd in het hospitaal te logeren hebben. Zoo als toch het kampement te Pisang-Batoe is, strijdt het niet alleen met alle regt en menschelijkheid, doch ook met het wezenlijk belang van het gouvernement.

Ik zou hier kunnen eindigen, doch ik heb nog twee punten aan te stippen die als belangrijk in deze kampementskwestie kunnen worden geacht, als 1°. men heeft nu en dan over gewisselde stukken gesproken omtrent den aanbouw, de plaatsing, etc. van het kampement, waar, uit onder anderen zou kunnen blijken, dat niet de geneeskundige dienst, doch het militair departement de zaak doorgedreven heeft, en thans de evacuatie nog tegenhoudt. Wat mij betreft, ik heb ze waarachtig nooit gezien of ik zou het u precies kunnen vertellen, doch aangenomen dat dit zoo is, wat belet dan *nu* Pisang-Batoe op te heffen, daar het militair departement een ander hoofd krijgt en die goede heer van Swieten gaat rusten? Nieuwe heeren, nieuwe wetten! 't Is waar, ik heb al vernomen, dat het battaillon naar Meester Cornelis zou vertrekken, doch — eerst zien en dan gelooven, zegt St. Thomas, en aan dien heilige houd ik mij.

2°. Als soms iemand trek mogt hebben om Pisang-Batoe te bezoeken, zal hij vooral nu in den droogen tijd verbaasd staan over het fraai terrein, ofschoon hij daarbij niet naar de stilstaande wateren moet zien, of ook niet om informatie moet vragen aan den nieuwen officier van gezondheid aldaar; hij weet de *echte* cijfers niet of — mag ze niet zeggen.

En nu — mijn naam weet ge, plaats dus dezen brief in uw blad sub littera: S.

In het jongste nommer van het *Bataviaasch Handelsblad* wordt onder het opschrift „Eene heugelijke mededeeling" de verkoop vermeld van het stoomschip *Oenaraug* aan den Heer W. Cores de Vries.

Daarbij wordt door den anonymen berigtgever op persiflerende wijze gesproken over de verdiensten van den Direkteur der Produkten, den Heer A. Rutering, en bij wijze van insinuatie de goede trouw van dezen hoofdambtenaar verdacht gemaakt.

Dit schotschrift is welligt eene wraakneming uit teleurstelling over het vruchteloos vorderen van een voorregt, dat met eene eerlijke uitlegging van het kontrakt tusschen het Gouvernement en den Heer W. Cores de Vries onbestaanbaar was.

Het zoude inderdaad weinig moeite kosten de onwaarachtigheid en kwade trouw des berigtgevers in het licht te stellen, indien dit noodig werd geacht.

Doch ook afgescheiden van het oordeel over de zaak zelve, zal voorzeker elk regtschapen man met leedwezen de insinuatiën gelezen hebben, gerigt tegen een man, die door eene naauwgezette en ijverige betrachting zijner verschillende betrekkingen, gedurende een onafgebroken loopbaan van meer dan dertig jaren, te regt den naam verdient van een zeer uitstekend, en door de regering op hoogen prijs gesteld wordend ambtenaar.

Laster en verdachtmaking is altijd grievend, zelfs al gaat zij uit van iemand, die welligt uit eene treurige eigene ervaring geleerd kan hebben, zijne honende insinuatiën zoodanig in te rigten, dat hij buiten het bereik des strafregters blijve.

Z.

NEDERLANDSCH-INDIE.

BATAVIA.

Behalve de reeds vroeger vermelde giften voor den brand te Enschedé, te Batavia verzameld, ad *f* 22,200, zijn door de Factorij der Nederl. Handelm. nog overgemaakt . . . . „ 1,955
te Samarang bijeengebragt. „ 5,035
„ Soerabaija „ „ 100
bij den Heer Trakranen van eenen onbekenden ontvangen, en vermeld als opbrengst eener loterij.

In het geheel zijn dus . . . *f* 29,290 tot heden door de Factorij der Nederl. Handelm. naar de geteisterde stad overgemaakt.

In ons vorig nommer een kort overzigt leverende van het verhandelde op de laatste bestuurs-vergadering der Maatschappij van Nijverheid en Landbouw, maakten wij voorloopig melding van een bij genoemde Maatschappij ingekomen en voorgelezen stuk van de Handelsvereeniging, inhoudende de beschrijving van eenige te Siak voorkomende produkten, waarbij wij tevens mededeelden dat genoemde mededeelingen ook in de nieuwsbladen zouden worden opgenomen, ten einde de waarde en het produktief vermogen van Siak, een onzer nieuwste bezittingen nabij Riouw, meer publiek te maken. *Red.*

NOTA betrekkelijk de monsters:

GETAS SOENTEI,
GAREN van KOFFO HENNEP,
SAGO MEEL,
GAROE HOUT,
TABAK,
GAMBIER,

allen afkomstig van Siak, aan de Directie der Societeit de Vereeniging ter fine van consideratie en rapport aangeboden.

Getas Soentei. Dit product, dat het sap is van een boom, die in groote menigte in Siak wordt aangetroffen, en aldaar gebruikt wordt als olie of vet om te braden, is alhier ten eenenmale onbekend, zijnde nog nimmer alhier aangevoerd.

Het wordt van Siak meestal met Inlandsche praauwen naar Singapore gebragt en aldaar van 6 à 7 dollar per pikol verkocht. Het zoude hier met vrucht kunnen worden gebruikt tot Batikken en ook tot bereiding van sommige spijzen. De waarde wordt thans op *f* 8.— per pikol getaxeerd, maar zoude, indien het artikel eenmaal onder de Inlanders op Java bekend is, ligtelijk tot *f* 20,— à *f* 30,— per pikol kunnen stijgen, inzonderheid als andere wassoorten schaarsch zijn. Het is ook zeer waarschijnlijk dat deze vetsoort tot het smeren van machines met goed succes zal kunnen gebezigd worden; de ter beoordeeling aangeboden hoeveelheid was te klein om daarmede in dat opzigt proeven te nemen.

Op grond van een en ander aarzelen wij niet als ons gevoelen hier bekend te stellen, dat de Getas Soentei met vrucht op Java zou kunnen geïmporteerd worden, te meer omdat daarvoor geene Inkomende Regten behoeven betaald te worden, indien de aanvoer plaats heeft met Nederlandsch-Indische of daarmede gelijk gestelde schepen, van Nederlandsch-Indische of daarmede gelijkgestelde havens, zonder eene vreemde haven te hebben aangedaan.

Garen van Koffo Hennep. Dit artikel is hier altijd te verkoopen en wordt gewoonlijk gebezigd tot het vervaardigen van vischnetten. Het aangeboden monster is slechts twee draads en uit dien hoofde maar *f* 40,— per pikol waard. Dezelfde kwaliteit drie draads garen zoude *f* 70,— per pikol waard zijn.
Inkomende Regten als Getas Soentei.

Sago Meel. Is van goede kwaliteit en steeds tot *f* 8,— per pikol te verkoopen. De Chinezen en Inlanders gebruiken het tot het maken van gebak. Ook vervaardigen zij er stijfsel van die bij het Batikken gebruikt wordt.
Inkomende Regten als boven.

Garoe Hout. Wordt nimmer hier aangevoerd. Het wordt in China als Reukhout gebruikt en is aldaar 6 à 7 doll. per pikol waard. Hier zoude het *f* 5,— à *f* 6,— per pikol kunnen opbrengen en alleen kunnen dienen tot wederuitvoer naar China.
Inkomende Regten als boven.

Tabak. Het aangeboden monster wordt zeer geprezen, zoo wel wat de kwaliteit aangaat als de wijze waarop het gekorven is. Hierbij dient in het oog gehouden te worden, dat het monster reeds eenige maanden oud is.

Zoo als het daar ligt wordt het op *f* 50,— per pikol getaxeerd. Java Tabak is thans *f* 900,— à *f* 1000,— per codie waard. Een codie is 40 krandjang, elk à 23 katties, dus 920 katties of 9,20 picols.

Volgens dien maatstaf zoude de Siak Tabak volgens het monster *f* 460 per codie waard zijn.

Dat dit artikel met groot voordeel van Siak op Java kan worden ingevoerd, moge blijken uit de onderstaande berekening:

Verkoopprijs hier		*f* 50,— per pikol.
Ink. Regten . . .	*f* 5,25.	
Vracht	*f* 1,—.	
Pr. & kl. loon. .	*f* 1,—.	*f* 7,25
		f 42,75
Kostprijs in Siak circa		*f* 16,—
Winst		*f* 26,75

Tabak van meer versche kwaliteit zoude welligt nog hoogere prijzen bedingen en de winst in evenredigheid belangrijker worden.

In bovenstaande berekening is aangenomen, dat de aanvoer plaats heeft met Nederlandsch-Indische of daarmede gelijkgestelde schepen. Ware dit niet het geval dan zouden de inkomende regten het dubbele of *f* 10,50 per pikol bedragen.

Gambier. — Het aangeboden monster is van superieure kwaliteit bevonden. De Siak-Gambier wordt uit dien hoofde in Atsjin en Poeloe Pinang boven alle andere soorten gepreferéerd en met doll. 25 à 30 per pikol betaald. In Siak wordt dit artikel bij 100,000 stukjes tegelijk verkocht, wegende circa 22 katties tot den prijs van *f* 5,—. Op Java zoude deze Gambier niettegenstaande hare superieure kwaliteit niet hooger dan *f* 25 — per pikol ingevoerd, kunnen bedingen, omdat de bevolking nu eenmaal aan de goedkoope Riouw-Gambier gewoon is en ook niet rijk genoeg om de prijzen te betalen, die daarvoor in Atsjin en Poeloe Pinang betaald worden. Dit artikel zal dus nimmer een débouché op Java kunnen vinden, maar altijd naar de bovengenoemde Rijken uitgevoerd worden.

Aldus naar ons beste weten opgemaakt.

J. A. STOK.
C. VRIESENDORP.
J. W. HEINEKEN.
H. W. WOOD.

Batavia, 26 Mei 1862.

De Engelschen beginnen thans, hoewel nog niet in groote hoeveelheden, uit Lagos en andere streken der Golf van Benin een plantaardig vet uit te voeren, onder den naam van *She Butter*. Dit vet is afkomstig van de *Bassia Parkii*, een vrij grooten boom, die veelvuldig in de kustlanden van West-Afrika voorkomt, en wel dáár waar de oliepalm (Elais Guineïnsis) ontbreekt. Daar nu in Azië ook *Bassia* soorten voorkomen, kan het wel mogelijk zijn, dat de bedoelde *Getas Soentei* er een produkt van is. Doch onze lezers nemen vooral in aanmerking, dat dit slechts als een *vermoeden* wordt opgegeven. Wij worden niet gaarne beschuldigd nieuwigheden te verkondigen.
Red.

De Hollanders schijnen, ten minste op Java, nog [illegible] achterlijk te zijn in de beoefening der Christelijke voorschri[ften]. Wij vernemen toch dat kolonel Lion, kommandant va[n] de eerste militaire divisie op Java, genoodzaakt geworden [is] zijn pensioen te nemen omdat hij niet spoedig genoeg sa[tis]faktie eischte wegens eene beleediging, hem door een par[ti]kulier, een *gewezen militair*, aangedaan, terwijl er te Do[k]jokarta in een duel tusschen twee officieren, een op de plaats dood bleef. (*The Friend of India*).

Wij gelooven dat het publiek zich bovenstaande op[mer]king niet behoeft aan te trekken, het heeft zijne sympathi[e] genoeg aan den dag gelegd jegens den af moetende tred[enden] kolonel Lion. Alleen meenen wij dat deze opmerking uit h[et] Engelsch-Indisch blad tot niet onaardig souvenir kan str[ek]ken aan den nu *ook* met pensioen gaanden kommand[ant] van het Indische leger. *Red.*

De rijweg op Goenoengsari vormt een hellend vlak. [illegible] is vooral lastig wanneer men de brug bij de gevangenis [illegible] komt. Ook het dijkje aan den waterkant biedt door [illegible] laagte weinig bescherming tegen het in de vaart tuim[elen] bij voorkomende ongevallen. Gepasseerde week toch h[ebben] twee heeren, die daar per rijtuig passeerden, daardoor bijna e[en on]geluk bekomen. Toen die weg tot een hellend vlak werd [op]heven, heeft men de aarden schutwal niet naar evenredig[heid] opgehoogd. De heeren *wegbereiders* mogen daar wel eens letten.

De *Nieuws-Bode* van 12 Julij, ll. deelt onder andere[n in] zijn hoofdartikel over de nieuwe regeling van het p[ost]wezen, de volgende opmerking mede. Voor eene inspe[ctie] in de afdeelingen Grissee, Lamongan en Sidaijoe, die [illegible] *twee* dagen duurde en voor een togt in de afdeelingen [illegible] djokerto en Sidho-Ardjo, waaraan andere *twee* dagen wer[den] besteed, heeft men de dienst der Paarden-Posterijen *volle ze[s] dagen* aan het gebruik door Partikulieren moeten onttrek[ken] om het Hooge Reisgezelschap niet op eene vertooning [van] Armoede en Grootheid op den grooten Postweg te vergast[en].

Aangekomen Vreemdelingen te Batavia.

VAN 16 TOT 18 JULIJ.

MARINE HOTEL. G. A. Bertrand, van Soerabaija. — A. T. Mulle[r], van Makasser. — J. de Graauw, van Pontianak. — van Heeckeren, H. [illegible] Bunnik, J. Beyer, van de Reede. — Plump en Echtg., van Batavia. — Wagner, van Makasser.

JAVA HOTEL. G. L. Jribble, van Singapore. — G. H. Lodewijks, v[an] Amsterdam. — Rombach en familie, G. van Henls, van Bandjermasin. — Bernard, Strang van Hees, van Soerabaija.

HOTEL DER NEDERLANDEN. Hageman en Echtg., van Padang.

HOTEL WILLEM II. J. A. Toorop, van Samarang. — J. Knoop, v[an] Singkawang. — H. C. Burmeester, P. T. van Herwerden, van Pontianak. — J. H. Buijten, van Soerabaija.

Aangekomen Passagiers te Batavia.

VAN 16 TOT 18 JULIJ.

Met de Ned. Ind. brik Marzoek, kapt. D. Cowan, de heer P. J. Rip[illegible] met fam. en Mevrouw Cowan met kind van Makasser.

Met de Ned. bark Pertinax, kapt. W. E. Hageman, de heer Meijer v[an] Padang.

Met de Ned. bark Johannes Hendrikus Ferdinand, kapt. G. H. Lode[wijks], de hh. A. en C. Loonen van Amsterdam.

Met het Ned. Ind. stooms. Menado, kapt. A. Couteron, de kapt. Rena[illegible] 2de Luit. Knoop, de hh. Von Hedemann, de Graauw en Z. M. troep[en] van Pontianak, en Singkawang via Billiton.

Met het Ned. Ind. stooms. Padang, kapt. G. A. Nije, de hh. Guijo[illegible] van Stenis, met kind, Missegaes, van der Meijden, van Kinsbergen, G[illegible] en zoon, Helder, Echtg. en een kind, Weijermans, van Bennep, Tho[m]son en Echtg., Dr. Onnen, Mevrouwen Remij en Govers en Z. M. troe[pen] van Soerabaija via Samarang.

— Bij de regering is ontvangen van het comité van gede[le]geerden een uitvoerig eindverslag omtrent de besteding der ge[lden], door de partikuliere liefdadigheid in Indie en Neder[land] bijeen gebragt tot leniging der door den watersnood van 2[illegible] Februarij 1861 in Midden-Java veroorzaakte rampen.

Daaruit blijkt, dat door de leden van genoemd comité [uit] verschillende kwaliteiten is ontvangen:

1°. Uit Indie . . . . *f* 299,270.9[illegible]
2°. Uit Nederland:
a. van de 's Gravenhaagsche kommissie . . . . *f* 73,238.53
b. van de Amsterdamsche kommissie . . . . „ 47,373.85
c. van de Rotterdamsche kommissie . . . . „ 29,582.65
d. van andere kommissiën en van partikulieren . „ 11,130.87
„ 161,325.9[illegible]
3°. Aan rente op uitgezet kapitaal, tot 4 Junij 1862 . . . . „ 4,911.3[illegible]

Uitmakende een totaal van . . . . *f* 465,508.[illegible]

Terwijl voorts nog, buiten het komité of een zijner leden om, ter beschikking van de residenten der geteisterde gewesten is gesteld:
1o. door personen of kommissiën in Indie . . . . *f* 35,592.38
2o. door eene kommissie te Arnhem . . . . . . „ 3,642.25
„ 39,234.6[illegible]

Zoodat dus in het geheel voor de slagtoffers van den watersnood blijkt te zijn bijeengebragt . *f* 504,742.8[illegible]

Wat de besteding van die gelden betreft, blijkt uit het versl[ag]
1o. dat door den gouvernements-kommissaris en het comité uitgegeven ten behoeve der noodlijdenden in Bagele[n]
aan Europeanen en daarmede gelijkgestelden . . . . *f* 9,100.—
aan inlandsche hoofden, in geld . . . . „ 14,018.—
aan de inlandsche bevolking
in geld. . . *f* 3,500.—
in kleederen enz. voor . . . „ 1,000.—
in landbouw-gereedschappen „ 3,970.81
in ploegvee . . „ 45,285.19
in padi . . . „ 35,000.—
„ 88,756.—
aan Chinezen en andere vreemde Oosterlingen, in geld „ 1,096.—
f 113,000[illegible]

Ten behoeve der noodlijdenden in Banjoemaas:
aan Europeanen en daarmede gelijkgestelden:
in geld . 63,248.63
in kleederen en voeding . „ 773.11[5]
f 64,021.74[5]
aan inlandsche hoofden:
in geld . . . . „ 18,155.—
aan de inlandsche bevolking:
in geld . *f* 23,583.—
in vee, materialen voor den herbouw van hare woningen, kleederen, padi en tabakszaad voor . „ 35,826.57[5]
„ 59,409.57
aan de Chinesche bevolking, in geld . . . . „ 19,647.68
„ 160,93[illegible]

Ten behoeve der noodlijdenden in Soerakarta:
aan Europeanen en daarmede gelijkgestelden, in geld . . . . *f* 71,081.29[5]
aan de inlandsche bevolking, in geld . . . . . „ 13,340.—
aan de Chinesche bevolking, in geld . . . . . „ 19,523.98
„ 103,94[illegible]

Ten behoeve der noodlijdenden in Kadoe:
aan de inlandsche bevolking,
in ploegvee. *f* 2,410.—
in materialen voor den herbouw van

BIJVOEGSEL
VAN DEN
JAVA-BODE
van Zaturdag, 19 Julij 1862, No. 57.

hare woningen voor . . . . „ 2,090.—
f 4,500.—
aan een Chinees in geld . . „ 500.—
„ 5,000.—
Ten behoeve der noodlijdenden in Kediri: aan de inlandsche bevolking, in kleederen voor . . . . f 3,605.46
in landbouwgereedschappen enz. voor. . . . . . „ 2,564.19[5]
in ploegvee voor . . . . . „ 6,595.—
„ 12,764,65[5]
Ten behoeve der noodlijdende bevolking van het eiland Makin . . . . . . „ 10,000.—
Ten behoeve der noodlijdenden Palembang . . . . „ 5,000.—
Ten behoeve van het door den brand geheel verwoeste Enschedé het bedrag der op de uit Nederland ontvangene gelden gewonnen rente, zijnde in eene ronde som „ 5,000.—
Aan porto's, zegels, telegrammen en andere uitgaven van meer algemeenen aard . „ 921.39
Voor het drukken van het verslag. . . . „ 125.—

Te zamen. f 415,991.02

2o. dat door de residenten der geteisterde gewesten ten behoeve der noodlijdenden verbruikt zijn de gelden, die buiten het comité of een zijner leden om ter hunner beschikking zijn gesteld, ad . . . . . . „ 39,234.63

Uit het bovenstaande blijkt, dat door den Gouvernements kommissaris en het comité is ontvangen . f 465,508.19[5]
uitgegeven . . . . „ 415,991.02

Zoodat nog beschikbaar blijft . . . . f 49,517.17[5]

Het comité wenscht, met goedvinden van zijne laatgevers in Nederland, dit onbestede overschot gebezigd te zien tot vorming van een reservefonds, waaruit geput kan worden, zoo later rampen van gelijken aard op nieuw eenig deel van Indie mogten treffen. Het heeft der regering in overweging gegeven — gelijk het vermeent, dat in een soortgelijk geval ook in Nederland is geschied — te willen bepalen, door wien en op welke wijze dat fonds zal beheerd, en hoe daarover beschikt zal mogen worden.

Batavia. — Gedurende de maand April 1862, is aan inkomende en uitgaande regten op Java en Madura ontvangen eene som van f 564,363.43[5].

De ontvangst over de eerste vier maanden van 1862 bedraagt . . . . f 3,072,955.38[5]

Hieronder is echter begrepen aan fictieve regten op uitgevoerde gouvernements-produkten . . . . f 419,156.79[5]
Aan terug betaalde regten. . . „ 62,335.23
„ 481,492.02[5]

Zuivere ontvangst . . . . f 2,591,463.36

Gedurende de eerste vier maanden van 1862 is meer ontvangen, dan over dienzelfden tijd:
In 1860 . . f 122,688,74[5]
en minder dan in 1861 . . . „ 239,259,10[5]

— Ten vervolge van het voorkomende in ons nummer van den 2den dezer, kunnen wij mededeelen, dat de zoon van den keizer van Sonnebait, genaamd Alfonsus, te Koepang is aangekomen, zonder groot gevolg en slechts vergezeld van eenige zijner broeders. Den 27sten Junij heeft hij, benevens zijne broeders, den eed van trouw afgelegd en hebben zij zich in eene plegtige vergadering tevens verbonden, om geen oorlog meer te voeren, zonder de toestemming van het gouvernement, en voorts om alle twisten met hunne naburen aan het bestuur te onderwerpen.

Banjoewangi. — In den nacht van den 3den op den 4den Julij jl., ongeveer kwart over elf uur, heeft men ter hoofdplaats eene aardbeving waargenomen, die eene golvende beweging van het westen naar het oosten had. De schudding duurde ongeveer 10 seconden en werd voorafgegaan door een vrij sterk onderaardsch geluid.

— In de dessa Kalipoero is een brand uitgebroken, welke in minder dan twee uren tijds 51 huizen met keukens en padiloemboengs in de asch heeft gelegd. Deze brand had plaats des namiddags tusschen 3 en 5 uren, terwijl het grootste gedeelte der bevolking zich in de velden onledig hield met padi snijden. Men weet niet, waaraan dat ongeluk moet worden toegeschreven.

De schade wordt begroot op f 6,119.—

Onder nadere goedkeuring is de ongelukkige bevolking dezer geteisterde dessa voorloopig vrijgesteld van heerendiensten, ten einde haar in de gelegenheid te stellen huizen te bouwen en zich van 't noodzakelijkste te voorzien.

Palembang. (Mei.) — Ten gevolge van het aanhoudend slechte weder in de binnenlanden en het innemen van den oogst was de handel op de hoofdplaats gedurende de maand Mei jl. minder levendig dan in de vorige maand. De levensmiddelen, hoewel in ruime mate voorhanden, waren dan ook duur, inzonderheid de rijst, waarvoor men f 10 à f 12 de pikol betaalde. De gezondheidstoestand liet niets te wenschen over.

Den 24sten Mei jl. werd met Z. M. stoomschip *Soembing* aangebragt het lijk van Pangeran Krama Djaja, gewezen Ferdana Mantri van Palembang, hetwelk den volgenden dag door de bloedverwanten in het familie-graf is bijgezet. De rijstvelden te Goenoeng-Mehroe zijn goed geslaagd. Men hield zich daar onledig met den oogst, die ruim is uitgevallen, in te nemen.

Gedurende de maand Mei werden ter hoofdplaats 60 kinderen gevaccineerd. Uit de binnenlanden werden aangevoerd:

4,372 pikols rijst à f 12, 1ste soort,
„ „ 7, 2de „
2,374 pikols padi,
1,960 „ kapas,
13 „ getah karet,
66 „ getah pertja.

Eene som van f 5,443.53 werd aan regten geheven en ongeveer 105 kojangs zout verkocht. In de afdeeling Ogan-Ilir deden zich eenige gevallen van buik-ziekte voor, die echter van minder ernstigen aard waren. De bevolking hield zich aldaar onledig met het aanleggen van droogo rijstvelden (ladangs), daar de stand van het water aanmerkelijk was gedaald.

In de afdeeling Komering-Ilir was de bevolking bezig de padi in te oogsten, welke oogst zeer gunstig mag genoemd worden; de bevolking had overigens wegens den lagen stand van het water een aanvang gemaakt met het aanplanten in geregelde tuinen van kapok, temboese, klappers en bamboe. De vaccine liet niet na ook in die afdeeling bijna overal haren gunstigen invloed te doen gevoelen; 50 kinderen werden gevaccineerd, waarvan 43 slaagden en slechts 7 mislukten. Van de 17 pokglijders in de doesoen Danau zijn 6 hersteld, 2 overleden en 9 onder behandeling gebleven; de meest doeltreffende maatregelen zijn genomen, om deze zooveel verwoesting aanrigtende ziekte zooveel mogelijk te keer te gaan. In de afdeeling Moesi-Ilir werden 6 tijgers gevangen en afgemaakt, waarbij 3 menschen ligt gewond werden. Het te veld staande gewas in de Bajoeasin heeft veel geleden door de schier onafgebrokene regens, vergezeld van hevige windvlagen; terwijl dat in de Iliran veel te lijden had van de veldmuizen, zoodat de oogst aldaar niet zoo belangrijk zijn zal, als men in den beginne verwacht had. Het weder kenmerkte zich in de Lematang Ilir door zware en aanhoudende regens, waardoor de Lematang rivier weder buiten hare oevers trad en eenige schade aan bruggen en wegen toebragt.

De bevolking hield zich in die streken onledig met het inzamelen der padi, waarna zij gelast is een aanvang te maken met het aanplanten van tweede gewassen.

De gezondheidstoestand en rust in de Beneden afdeelingen lieten niets te wenschen over.

In de Ogan Oeloe en Enim was de bevolking bezig met het inoogsten der padi; de berigten daaromtrent luidden over het algemeen bevredigend.

De gezondheidstoestand is aldaar, zoo niet geheel, dan toch aanmerkelijk verbeterd; alleen in de doesoen Blembeng, marga Proatin IV Soekoe I, hebben zich twee gevallen van pokken voorgedaan; maatregelen zijn genomen om die epidemie te keer te gaan.

In de boven en beneden marga's van de Komering Oeloe en Enim heeft de bevolking een aanvang gemaakt met oogsten. De berigten omtrent de boven marga's luidden minder gunstig, daar het te veld staande gewas door vernieling te weeg brengende dieren grootendeels was beschadigd.

De gezondheidstoestand liet aldaar steeds te wenschen over; vele gevallen van koortsen en buikziekte deden zich nog voor. De pokziekte te Tjampaka en te Goenoeng Batoe kan als geëindigd beschouwd worden; van de 74 personen, die te Tjampaka werden aangetast, overleden 15, terwijl van de 60 te Goenoeng Batoe 18 bezweken; de overige lijders zijn nagenoeg hersteld.

In de doesoen Manis waren echter weder 11 personen door die ziekte aangetast, waarvan een overleed.

Den 19den Mei jl. kwamen aldaar 15 personen van de afdeeling Kauer (residentie Benkoelen), welke verklaarden reeds sedert een jaar, uit vrees voor de pokziekte, in de bosschen rondgeworven te hebben, met verzoek zich te mogen laten vaccineren.

Gedurende de maand Mei is in den groei en toestand der in den proeftuin te Moeara Enim aanwezige oliepalmboomen ten bedrage van 235 stuks geene verandering gekomen; die palmen, benevens de 41 nog in de kweekbeddingen voorhanden jonge plantjes groeiden vrij goed.

De oogst in de afdeeling was over het algemeen gunstig, daar de rijst 1e soort te Lahat voor f 4,50 à f 5 de pikol te bekomen was. Daar, waar de oogst is afgeloopen, hield de bevolking zich onledig met het aanplanten van kapas. Eenige door een Chineschen kettinggangerr, met toestemming van het bestuur, genomene proeven met aard-soorten uit het Tebing Tinggi en omstreken, welke volgens zijn beweren tin inhielden, hebben de gunstigste resultaten opgeleverd, zoodat het plan bestaat, om die proeven op uitgebreider schaal voort te zetten. In de afdeeling Kikim heeft de bevolking bereids een aanvang gemaakt met het aanleggen van nieuwe ladangs voor de aanstaande padikultuur. In de afdeeling Moesi-Oeloe bleven de pokken met afwisselende hevigheid woeden; twee kinderen en de vrouw van den depatti bezweken daaraan in eene week. De gezondheidstoestand te Moeara Bliti liet door de ongunstige gesteldheid van het weder mede veel te wenschen over.

Vijf Lebongers, waaronder de hoofdmuiteling Siriadoen, hebben in den nacht van den 23sten op den 24sten April jl. uit de gevangenis te Kapahiang (afdeeling Redjang) weten te ontvlugten; op heeter daad betrapt, waren zij echter onmiddelijk in het bosch verdwenen en, hoewel zij terstond werden nagezet, is het niet mogen gelukken hen magtig te worden. De pokziekte in de marga Seloepoe bleef steeds voortwoeden. De bevolking was aldaar druk bezig met het rijp gewas in te oogsten.

In de Moesi Oeloe waren de pokken reeds op de passer te Kepaiang uitgebroken. Ten einde de vaccine, die aldaar ten gevolge van de slechte kwaliteit der koepokstof was uitgestorven, weder te doen herleven, zoude betere stof uit de Ampat Lawang worden ontboden. Den 14den Mei jl. werd aldaar een ligte schok van aardbeving waargenomen. De rust, zoomede de gezondheid lieten in het Djambische rijk niets te wenschen over; ook de handel werd er van lieverlede uitgebreider en levendiger.

Zuid- en Ooster-Afdeeling van Borneo. (Junij.) — Ter hoofdplaats Bandjermassing bleef alles rustig en was de handel levendig. In het Martapoerasche viel niets belangrijks voor; de adsistent-resident aldaar vond op eene inspectiereis door de distrikten Riam Kanan en Riam Kiri alles rustig; het land had evenwel door den oorlog veel geleden, maar begon zich eenigzins te herstellen. In het distrikt Margasari bleef Goesti Kasan uit zijne ongenaakbare moerassen pogingen tot kleine rooverijen op de Negara doen. Ten einde zulks tegen te gaan werd den 3 Junij eene kruisboot voor de Soengei Bankinangan geposteerd, terwijl het garnizoen van Margasari tijdelijk werd versterkt met 30 bajonetten, 25 gewapende kettinggangers, de Linganezen van Sjarif Hasim en eene 30tal regentstroepen uit Amoenthay.

Van deze magt werd den 11den Junij door den 1sten luitenant V. L. Reuter, volgens daartoe ontvangen last eene verkenningspatrouille ter opsporing van een weg om Goesti Kasan te bereiken, langs de Bankinangan naar binnen uitgezonden, terwijl hij zelf met eene kleine kolonne langs Paboeangan naar het verblijf van Goesti Kasan trachtte te komen. Den 14den kwam de luitenant Reuter onverrigter zake te Margasari van Paboeangan terug; hij had geen weg kunnen vinden, noch een kunnen maken, daar het terrein te drassig was.

Hij begaf zich daarop de Bankinangan in, om de verkennings-patrouille onder den 2den luitenant K. A. Berg op te zoeken.

Te gelijker tijd, dat die twee patrouilles hunne verkenningen voortzetten, werd uit Bandjermassing de trouwe en flinke pembakal Lidin aan het hoofd van 80 gewapende kampongslieden naar Bedandan (tegenover Marabahan gelegen) gezonden, ten einde van daar een weg te zoeken.

Deze bevolkings-patrouille werd nog versterkt met 150 Bekompaijers, die evenwel na drie dagen gemarcheerd te hebben geene kans zagen om de schuilplaats te vinden en derhalve onverrigter zake naar Marabahan terug keerden; Lidin rukte evenwel met de zijnen door. De militaire kommandant van Moengoe Thaijoe, die kennis droeg van het plan van den 1sten luitenant Reuter tot verkenning, had kleine troepen te Rampanan en Tambaraugan geplaatst, om de kwaadwilligen, zoo zij daar mogten doorbreken, tegen te houden. Volgens een op den 19den Junij te Bandjermassing ontvangen berigt, was de kolonne Reuter doorgedrongen tot aan de versterkte huizen der opstandelingen; de vijand was onmiddelijk op de vlugt gegaan en slechts enkele roovers hadden pogingen aangewend om zich te verdedigen; een groote voorraad padi werd evenals de huizen vernield; bij die gelegenheid is de Gouvernements geldkist, geroofd bij het vermoorden van den kontroleur Fucijk, terug gevonden.

De kolonne Reuter was echter nog niet te Margasari teruggekeerd. In het Amanditsche bleven de zaken een goeden gang behouden. Eenige personen kwamen nu en dan uit de wildernissen terug en met ijver en gewilligheid werd aan den militairen weg van Pantai Hambawang naar Kandangan, die hoog noodige voorziening vereischte, gewerkt. Ook in het Alleische bleef de rust ongestoord; er kwamen nog dagelijks vlugtelingen terug en de bevolking gaf alle reden van tevredenheid. Zooals vroeger is vermeld, was uit Allai en Balingan het berigt ontvangen, dat Amin 'Oelah zich met zijn aanhang in de bovenlanden van Balangan, nabij de Passirsche grenzen bevond en voornemens was om zich met Matsaid, die zich te Moeara Halang ophield, te vereenigen, ten einde gezamenlijk naar de Boven Doeson te gaan. Ten einde deze vereeniging te beletten en zoo mogelijk de opstandelingen te arresteren, is eene kolonne onder den kapitein wd. kontroleur W. G. A. L. van Bennekom naar Oost-Balangan getrokken. De kapitein A. van den Hurk is te gelijker tijd met eene kolonne oostwaarts van Tabalong getrokken om, in overeenstemming met van Bennekom handelende, van die zijde Moeara Halang te bereiken.

De beide kolonnes bereikten Moeara Halang, doch door de verkeerde aanwijzigingen van den Djaksa Penghoeloe, den voornaamsten der mantri's-lima, die de kolonne van Bennekom langs een omweg leidde, vond men Matsaid niet meer. Deze handelwijze van den Djaksa Penghoeloe verwekte suspicie tegen de mantri's-lima. De kolonnes keerden daarop terug, van den Hurk in de rigting van Tabalong, van Bennekom op Penjambaran (na Paran de voornaamste kampong van Oost Balangan en de zetelplaats van den 2den mantri lima, Kiai Nabe Mangan Kana.) Deze mantri lima had zich, toen de kapitein van hem voor zich wilde doen verschijnen, reeds uit de voeten gemaakt. Evenzoo was de 3de mantri lima Marta Baijan, die te Ratau Kapis te huis behoorde, gevlugt. Op het vernemen van deze feiten spoedde de resident zich den 7den via Amoenthay naar Paran.

Te Amoenthay vernam hij, dat de djaksa Penghoeloe, door een Dajakker verraden, bij Lampehan met een drietal onwilligen door de onzen gearresteerd was, en wel, omdat hij daar in stilte gekomen was, met plan om in de inlandsche benting eenig volk op zijne hand te werven en, daarin geslaagd zijnde, alsdan te trachten de benting bij verraad aan Demang Lehman over te geven, die daartoe plotseling met zijne volgelingen uit de bovenlanden zoude verschijnen. In arrest zijnde, bekende hij zijn verraderlijk plan, zoomede dat Matsaid in den laatsten tijd steeds in de Balangan was gebleven en hij met de overige mantri's lima hem steeds ondersteund had. Ook verklaarde hij, dat Matsaid zich met Amin Oellah c. s. vereenigd had en dat de bevolking van Balangan weinig lust had om de opstandelingen te helpen.

Te Penjambaran werd door den kapitein W. G. A. L. van Bennekom het berigt ontvangen, dat eene beratip-beamalpartij te Boetoe werd gehouden. Onmiddelijk rukte die officier met eene kolonne tegen die plaats op, doch vernam niets onrustigs. — Evenals in geheel Batangan, waren echter ook daar de kampongs verlaten, en de bevolking verscholen in hare ladangshuisjes, zooals zij sedert het begin van den opstand plag te doen.

Na de Balangan tot aan het gebergte doorkruisd te hebben, trok de kolonne van Bennekom zich te Paran zamen, alwaar de Resident haar op den 11den aantrof.

Paran bleef steeds door een groot gedeelte harer bevolking verlaten; doch het gerucht liep, dat allen naar hunne woningen wilden terugkeeren; de aanwezigen werden door den Resident verzameld en hun werd opgedragen om den vijand niet meer in hunne negorij toe te laten. — Zij beloofden trouw en dat zij zich zouden vereenigen om door patrouilles de muitelingen verder te verdrijven. De gevangenneming van den Djaksa Panghoeloe was hun welkom, vermits hij de man was, die hen steeds gedwongen had tot vijandelijkheden, terwijl zij slechts naar rust verlangden. Ook de vlugt van den 2den en 3den mantri-lima was der bevolking geheel onverschillig. Op de terugreis van Paran vernam de Resident, dat in het landschap Petap, een onderdeel van Balangan, zich eene groote bevolkings-patrouille georganiseerd had, onder den pembakel Mahoedin, met plan om Amin Oellah c. s. te verjagen. De kolonne van Bennekom kwam na eene maand uitblijvens langs Paran over Toendakkan te Pringien terug. Intusschen ontving de kapitein A. van den Hurk het berigt, dat op eene plaats, gelegen tusschen twee rotsen en genaamd Wahatoe, een landweg liep, die met de Boven Doeson gemeenschap had, en waar zich 400 muitelingen, afkomstig uit de Boven Doeson, ophielden.

Onmiddelijk werd daar heen opgerukt, doch men vond niets van den vijand, maar in tegendeel alles in orde.

Het vroeger in onderwerping gekomen hoofd Mangon di Rama was in het Tabalongsche eensklaps verdwenen. Volgens de laatste tijdingen uit Amoenthay was Matsaid naar de bovenlanden van Passir gerlugt en had hij bij Hadji Koening eene schuilplaats gevonden.

Volgens een op den 2den Junij met het stoomschip *Boni* van de Mantallat aangebragte tijding was de versterking aldaar betrokken en hadden de hoofden van de Mantallat zich bij Antasari aan de Thewè aangesloten.

Den 13den Junij werd per extra-post van Mantallat de tijding ontvangen, dat Antasari zeven bentings aan de Thewè had laten bouwen en al de hoofden van de Boven Doeson ten noorden van Mantallat bij zich vereenigd had, onder anderen Pangeran Nata van Koetei.

Op den 26sten Mei is ons trouwe hoofd van de Kapoeas, Toemenggoeng Djaja Negara van de Boven Kahajan geretourneerd, alwaar hij den Goesti Djamal, den belhamel uit die streken, had ontmoet en overgehaald om ook te Bandjermassing in onderwerping te komen. — Deze had zulks beloofd, doch vreezende, dat hem welligt daar eenig onheil wachtte, verzocht hij, dat de Pengaran Panghoeloe Mohamad Seman van Bandjermassing hem zou komen afhalen, als wanneer hij met eenige weggeloopen matrozen van Kalangan, die hem gevolgd waren, zoude afkomen om vergiffenis te vragen.

Aan dit verlangen is gevolg gegeven.

Radhen Singa Patti, hoofd van de Kahajan, was naar de Rongan en Miri vertrokken, om de nog gedeeltelijk gevlugte bevolking naar hare haardsteden terug te doen gaan.

De toestand in Koetei was vrij gunstig; de Sultan bevond zich nog met eene groote magt in de bovenlanden, om de onwillige priusen tot het afkomen naar zijne hoofdplaats te dwingen.

— Van Bandjermassing zijn de volgende berigten, loopende tot den 2den dezer ontvangen:

In Martapoera viel niets belangrijks voor, de welvaart nam steeds toe, even als in de Tanah-Laut. De kleine troepenmagten, welke van Moengoe Thajoe te Tambarangan en Rampenang geplaatst waren, om den vijand, zoo hij uit de Bankinangan in oostelijke rigting vlugtte, op te houden, hadden geene ontmoetingen van eenige beteekenis. De vijand woud waarschijnlijk een anderen uitweg uit de Bankinangsche moerassen, of hield zich zoo goed schuil, dat men hem niet kon ontdekken. Gemelde troepen ontvingen evenwel uit een bosch nabij Rampanang een paar schoten van een onzigtbaren vijand, bij welke gelegenheid een inlandsch fuselier gewond werd. De post tusschen Moengoe Thajoe en Mataraman werd weder, echter zonder nadeelig gevolg, beschoten. Eene kleine kolonne onder den 1sten luitenant H. F. Thisseu werd uit Pengaron over Rantau-Bekoela naar Paramasan Amandit gezonden, om aldaar met het terrein bekend te geraken.

(*Jav. Ct.*)

Tagal. Dezer dagen had er bij de Suikerfabriek Kemangleng een vreeselijk ongeluk plaats.

Door al te grooten toevoer van riet tusschen de cylinders had het waterwiel geen kracht meer deze in beweging te brengen, en bleven zij onbewegelijk stil staan. Om hierin te voorzien zette men eenige menschen aan het waterrad om te proberen er door kracht van trekken beweging in te brengen; — daar dit niet gelukte, besloot men de sluis verder open te zetten, waarop onmiddelijk het wiel ging draaijen en de cylinders los kwamen; maar tot welken prijs? Een inlander door het wiel medegesleept werd er letterlijk door verbrijzeld.

De ongelukkige scheen er als aan geklonken, en maakte tot drie malen toe de omwenteling mede van het wiel, dat eerst toen het overschot van den ongelukkige bij stukken en brokken over den muur wierp.

Hulp toe te brengen was niet mogelijk geweest, niemand zou er aan gedacht hebben die toe te brengen, daar elk der bijstanders van schrik verstijfd als aan den grond genageld stond.

— Van alle kanten hoort men de Suikerfabrikanten in deze Residentien klagen over de nieuwe wijze van planten door den Resident ingevoerd. Vroeger werd de bibiet gelegd in gaten (tjoklakkans), die een voet in het vierkant hadden en een voet diep waren. Deze gaten werden dan opgevuld met losse aarde, ten einde vooral in het begin de ontwikkeling van de nieuwe plant te bevorderen. Successivelijk zijn die tjoklakkans kleiner geworden, gepasseerde jaar waren ze nog 8 duim op 6 duim Rijnl — doch nu is er order gegeven om ze niet grooter te maken dan 6 op 4 duim.

Er zijn er die beweren, dat de Resident dien maatregel heeft genomen in het belang der rietplantende bevolking, om deze hare taak zoo ligt mogelijk te maken, uit vrees voor eene herhaling der ongeregeldheden, die gepasseerde jaar de ingezetenen van Tagal zoo zeer in angst hebben gejaagd: — en die, slechts door kracht van rottingslagen bedwongen, nu wel eens zoo ligt niet zouden afloopen. Wij kunnen en willen dit niet veronderstellen, doch vinden het in ieder geval vreemd, dat de Resident dien maatregel doordrijft tegen de dringende vertoogen in van al de Suikerfabrikanten in deze Residentie en in strijd met de wijze, waarop deze zaak in andere Residentiën wordt behandeld. (*Sam. Adv. blad.*)

Soerabaija, 12 Julij. De 400,000 A. pond doorgekapte Gouvernements koperen duiten zijn heden verkocht voor f 61[5]/[4] per pikol.

14 Julij. Des namiddags te 3 uren 45 minuten van den 7den Julij jl. is een brand in de kampong Rappat, in de onmiddelijke nabijheid van het Fort Prins van Oranje, uitgebarsten.

Aan blusschen viel niet te denken, vermits de brandspuit van verre moest komen en toen ze dáár op de plaats des onheils kwam, zag men geen huisje of nederige stulp meer staan.

Alles was reeds door het vuur verteerd. Het is wel een wonder dat op gronden, die het gouvernement onteigenen wil, de woningen gewoonlijk van zelf door het vuur verteerd worden. (*Soer. Ct.*)

OFFICIELE BERIGTEN.

Civiel Departement.

Benoemd:

Tot administrateur der tinmijnen in het distrikt Toboali (eiland Banka), de kommies-kashouder op Timor H. D. van Boeckholt.

Tot sekretaris, tevens kashouder der residentie Timor, de eerste kommies bij de direktie der burgerlijke openbare werken F. Th. J. D. Coelen.

Tot kommies op het residentie-kantoor te Koepang (Timor), de ambtenaar op wachtgeld F. H. Boussard, thans tijdelijk ter beschikking gesteld van den adsistent-resident van Krawang.

Bevorderd:

Tot opziener der eerste klasse bij de indigo-kultuur, de opziener der tweede klasse bij de kultuur J. D. G. Heine, en zulks met intrekking van art. 1, § H, la. b, van het besluit van 27 Mei 1862 no. 12, waarbij hij voorloopig is aangesteld tot opziener bij het zout-hoofddepôt te Paradessi (Rembang.)

Voorloopig aangesteld:

Tot opziener bij het zout-hoofddepôt te Paradessi (Rembang) J. F. G. Spits Warnars, thans bereids daarbij werkzaam.

Militair Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit Z. M. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de kapitein der infanterie J. B. A. Bramstedde.

Benoemd:

Tot adjudanten:
Bij het 10de bataillon infanterie, de eerste luitenant W. L. E. Stollé, van het korps.
Bij het 11de bataillon infanterie, de eerste luitenant P. W. H. du Pon, van het garnizoens-bataillon der eerste militaire afdeeling op Java.

Marine Departement.

Benoemd:

BIJ HET MARINE-ETABLISSEMENT TE SOERABAIJA.

Tot bootsman bij het equipage-departement, de bootsmansmaat bij die instelling J. A. Gunther.

PERSIE.

Hadji Hussein Khan, Persisch gezant bij de Porte, heeft aan de *Levant Herald* 14 Mei het volgende berigt doen toekomen: In tegenspraak met al hetgeen dienaangaande in de dagbladen van Bombay, en daaruit in de Europesche is gemeld, kan ik u verzekeren, dat geene de minste krijgsbewegingen op last van de Regering van den Schach, tegen het Khanaat van Herat hebben plaats gehad tot op den 8sten April, toen het laatste nieuws uit Teheran werd ontvangen. Er liep een gerucht, dat Dost Mohammed, het opperhoofd van Kaboulistan, voornemens was tegen Herat op te rukken, en dat schijnt aanleiding te hebben gegeven tot de meening, dat Persische troepen Herat waren binnengerukt.

De zamenstelling van een groot Dagblad.

I.

Een paar schreden van de bureaux van de *Siècle*, in die *Rue du Croissant* waar zoo vele dagbladen het licht zien, staat een groot gebouw met breede ramen, dat door zijn bijzonder voorkomen terstond in het oog valt. Dat huis is het hotel van het dagblad *la Patrie*. De heer Delamarre die voor geene onkosten is teruggedeinsd, waar deze noodig waren om het dagblad dat hem zoo naauw aan het hart ligt, een voegzaam verblijf te geven, heeft het blad, om zoo te spreken, eens goed in zijn doen willen zetten. Aan deze vaderlijke zorg heeft de *Patrie* het te danken, dat zij uitnemende bureaux bezit, in een opzettelijk daarvoor ingerigt gebouw, dat doorloopt tot in de *Rue des Jeûneurs*, waar de heer Delamarre zelf woont. De beide huizen zijn door gangen verbonden, zoodat de eigenaar-directeur zonder zijne woning te verlaten, het oog kan laten gaan over den arbeid die aan zijn blad wordt verrigt.

De bureaux van de *Patrie* bezitten al de voordeelen welke het gebouw, daar een publiek orgaan het licht ziet, behoeft. Hierdoor maakt het een uitzondering op den regel, waaraan alle parijsche dagbladen onderworpen schijnen; deze zijn voor het meerendeel toch zeer slecht gehuisvest, evenwel is het naauwelijks te gelooven van hoeveel belang de inrigting van het gebouw is voor den spoed, dien een groot politiek organ, bijzonder een avondblad vereischt. De redaktie, die een afzonderlijk lokaal noodig heeft, is gevestigd op de tweede en derde verdieping, ver verwijderd van het geraas der persen, die zich in de kelders bevinden. Op de eerste verdieping zijn de bureaux voor administratie en abonnement. Het vouwen en inpakken geschiedt in een zaal boven de kelders, digt bij het bureau waar het blad aan de koopers wordt afgeleverd. Zoogij het goedvindt zullen wij naan de Redaktiekamer eens aankloppen en gebruik maken van den Ring van Gyges om een blik te slaan in de *keuken* van de *Patrie*. De uitdrukking is wel niet juist, meer zij staat zoo geschreven in het woordenboek der drukpers, en het spreekwoord zegt: Men moet huilen met de wolven.

II.

De meeste menschen meenen dat een dagbladschrijver eigenlijk een doeniets is. Ja, dat beweren de luisards; doch laat het u niet wijs maken, waarde lezer, maar geloof mij op mijn woord, de pen die zoo ligt is tusschen de vingers, weegt zwaar op de schouders, zoo zwaar zelfs somtijds, dat men onder den last bezwijkt, gelijk Julis Janin zoo welsprekend uitdrukte bij het graf van Paul d' Ivoi.

Men staat 's morgens vroeg op, men gaat laat naar bed en moet elken dag den steen van Sysiphus dien men dagelijks noemt, naar boven wentelen. Bij de *Patrie*, die precies kwartier voor vieren op de pers moet gaan, moet men zich haasten met alle magt en gaat reeds 's morgens vroeg aan het werk. De heer Schiller doorloopt verschillende dagbladen en maakt zijne aanteekeningen. Ieder houdt zich gereed. Tegen elf uren vereenigen zich de politieke redakteurs ten huize van den heer Delamarre waar het programma van het dagblad wordt vastgesteld. Van dat oogenblik af is het geheel een waar mierennest, waarin ieder op zijn post is, en wij weten geen beter middel om onze lezers gelegenheid te geven zich op de hoogte van de geboorte van dat veldruks, dan hun eene photographie daarvan voor te houden, die uitnemend gelijkt en welke wij te danken hebben aan de pen van een der medewerkers van het dagblad, den heer Berthoud.

III.

Drie honderd menschen, zegt hij, zijn aan het dagblad werkzaam en worden verdeeld in vijf afzonderlijke kathegorieën: de redaktie, de opstellers, de drukkers, de administrateurs en de verzenders.

In de redaktie zijn twee deelen te onderscheiden. Het eerste wordt in alle bedaardheid en kalmte volbragt. Elk van degenen aan wie dat gedeelte is toevertrouwd, heeft wat hij behoeft geheel gereed tot zijne beschikking. Hiertoe behooren de rubrieken tooneelnieuws, geschiedenis van den dag, wetenschappelijk nieuws, verscheidenheden en feuilletons.

Het tweede gedeelte daarentegen komt tot stand binnen den tijd van twee uren — van 's namiddags één tot drie uren, 't is naauwelijks te begrijpen in hoe koortsachtige spanning dat werk wordt volbragt.

Terwijl sommigen uit de buitenlandsche bladen overnemen en vertalen, zijn anderen met de parijsche en departementale bladen bezig. Hierop worden al deze ongelijksoortige berigten verzameld en aan de politieke redaktie overgegeven.

Deze zoekt licht in dien chaos van dokumenten, die niet zelden elkaêr lijnregt tegenspreken, van feiten, uit zoo verschillende oogpunten, naar persoonlijk belang en partijgeest het medebrengen, voorgesteld. Men gaat de denkbeelden na, die er in opgesloten zijn, spreekt er over, beschouwt ze van alle kanten, en komt op die wijze langzamerhand tot helderheid.

De direkteur zit voor bij de debatten, lokt ze uit en bestuurt ze, geeft er een resumé van en wijst dien overeenkomstig ieder zijn werk aan: de een heeft een beknopte voorstelling der gebeurtenissen te geven, de ander moet de gevolgtrekkingen daaruit opmaken; de een moet de binnenlandsche, een ander de buitenlandsche politiek behandelen. Hierop begeeft ieder zich naar zijn kamertje en gaat aan den arbeid.

Intusschen komen de zetters, die reeds proef van het fueilleton en de verscheidenheden hebben geleverd, en roepen dringend om nieuwe kopij. De sekretaris der redaktie gaat van den eenen redakteur naar den ander, ziet op zijn horlogie, zucht, klaagt en neemt hun de blaadjes af als zij pas zijn beschreven, zonder dat de inkt nog tijd heeft gehad om op te droogen.

Een paar minuten later zendt hij hun de gedrukte proeven. Daarop corrigeert en verandert ieder redakteur zijne proeven. Hierna komen zij onder de oogen van den direkteur, die zich verzekert dat men de afgesproken denkbeelden heeft weergegeven, zich niet heeft verwijderd van den afgebakenden weg, en dat niets zelfs in de minste kleinigheden, aan de eenheid en homogeniteit van het geheel afbreuk doet. Terwijl men bezig is de proeven te corrigeren, een te langen zin inkort, of een anderen die te veel in een gedrongen is de noodige uitbreiding geeft, komen de politieke nieuwstijdingen, de correspondentiëen, de berigten van alle kanten in, officiële zoowel als officieuse. Men kan zich niet verbeelden hoeveel menschen zonder tot het blad in betrekking te staan, zich gelukkig rekenen wanneer zij een bijdrage leveren kunnen. Onophoudelijk komen menschen af en aan, die ontvangen en te woord gesteld moeten worden. Hoeveel er wel gesproken wordt in de verschillende bureaux, tusschen één en drie ure, gaat waarlijk alle beschrijving te boven.

IV.

Doch de tijd gaat voort, 't is als of de uurwijzer hoe langer zoo sneller zich beweegt. Men kan niet langer wachten, het dagblad moet gereed gemaakt, het koren van het kaf gescheiden, er moet een keuze worden gedaan uit al de stof die de lessenaars bedekt. Als men elken dag al het belangrijke wilde drukken, zou men in plaats van de 4 bladzijden, en de 24 kolommen, ligt het dubbele noodig hebben.

„Half vier! Half vier! het beursberigt komt!"

Op het hooren van deze veelbeteekende woorden, die overal en door allen worden herhaald, geraakt ieder in de grootste beweging, alsof hij met een speld werd gestoken. Reeds is de vierde pagina, die de advertentien bevat, gezet, aan de derde is men bezig, de tweede en eerste zijn gereed, uitgezonderd eenige vakken, die open zijn gelaten voor de laatste nieuwstijdingen. De drukte is nu van de redaktiekamer verplaatst naar de zetterij.

Bedenkt nu nog bovendien dat de proef driemaal gezet moet worden, dat de zetterij drie verschillende lokalen heeft, die in onafgebroken betrekking tot elkander staan; dat men er onophoudelijk op zijne hoede is en ook wel wezen moet, oppassen moet voor verwarring, voor dubbel plaatsen van hetzelfde berigt, voor fouten, voor misstellingen en duizende misslagen die bijna onvermijdelijk zijn bij zoo groote haast, als hier noodig is. Onwillekeurig vraagt men zich zelven af of den meesterknecht der zetterij het hoofd niet moet omloopen in al die drukte, van de redakteurs die tot op het laatste oogenblik nog willen corrigeren, van zetters die niet gereed zijn gekomen, van jongens die even als de boden bij Homerus, komen en gaan, terugkomen en nog eens gaan, om bij afwisseling proeven te brengen, of bevel om een volzin uit te laten of met dringenden last om nog een hoogst gewigtig nieuws ergens in te lasschen, dat tot elken prijs moet geplaatst worden. Penelopè zelf heeft niet zoo dikwijls haar werk vernietigd en weder od nieuw begonnen, als dit hier geschidt.

V.

Kwart voor vier! De drukte houdt op, het geraas wordt een zacht gemompel, men maakt de vormen gereed, bindt ze op en laat ze met katrollen neder in de drukkerij. Met deze dalen daar drukte en beweging neder.

Drie snelpersen ontvangen de twaalf vormen.

Doch vóór de persen in beweging komen, voor dat elk hunner hare tien duizend exemplaren in het uur levert, heeft men nog de gevaarlijke operatie te volbrengen om de vormen in de machines te zetten. Deze vormen zijn ijzeren lijsten die de letters bevatten, en elk 125 kilogrammen wegen.

Eindelijk is alles gereed. Men legt het vochtig gemaakt papier op de persen; de stoommachines worden in beweging gebragt, een oorverdoovend geraas vervult de geheele drukkerij; de raderen grijpen in elkander, de cilinders draaijen, de rollen brengen den inkt op de vormen. De witte vellen papier worden door werktuigen van den hoop genomen, op de vormen gebragt, gedrukt en daarna met de meeste naauwkeurigheid weder op elkander gelegd door groote ramen, die van riemen en spanen zijn voorzien. Deze ramen gelijken wel reusachtige handen, die onvermoeid onafgebroken in beweging zijn; men zou zeggen dat het geraas dat zij maken een voortdurend applaudissement is bij het tooverwerk dat zij verrigten.

VI.

Gelooft echter niet dat men intusschen in de overige gedeelte van het gebouw stil zit.

Terwijl redakteurs en zetters zich dapper kweten, werden op de eerste verdieping van 's morgens vroeg af abonnementen aangenomen, adressen voor de nieuwe geabonneerden geschreven en de advertentiën geboekt. Het was daar toen reeds, en 't is er nog een onophoudelijke drukte van menschen, vragen, antwoorden, rammelen met geld, pennen die over de registers loopen, talrijke beambten, die dikwijls te kortschieten om de nog talrijker bezoekers te woord te staan, welke op de raampjes hunner bureaux storm loopen.

Op de onderste verdieping maakt men alles voor de verzending gereed, telt de strooken uit, waarin de bladen gepakt moeten worden, ziet ze na, legt ze voor Parijs gereed naar de verschillende wijken der stad, naar de straten en de nommers der huizen. Van de couranten, die met de post moeten vertrekken, zoekt men de adressen van de verschillende kantoren bijeen, zoodat de postbeambten niets te doen hebben dan ze te ontvangen en te bezorgen aan de postboden en spoortreinen. Reeds komen de vrouwen, die het blad moeten vouwen, en zetten zich neder aan een bijna onafzienbare tafel, de geheele *rue du Croissant* geraakt vol van courantenloopers en verkoopers, en kan vooral op sommige dagen naauwelijks die lange rij bevatten waarin policiedienaars de orde moeten bewaren.

Een voor een laat men die verkoopers in een zaal komen, welke aan de andere, waarin men de verzending gereed maakt, grenst. Aan het einde van die zaal is een klein raampje met tralies er voor. Daar zit iemand met een zak, waarin genommerde ballen. Ieder der koopers geeft op hoeveel exemplaren hij verlangt, betaalt die en neemt dan voor elke honderd exemplaren die hij noodig heeft, een bal uit den zak, daarop krijgt hij een briefje, waarop met groote letters geschreven staat zoowel het aantal exemplaren dat hij hebben moet, als de orde volgens welke hij ze ontvangen moet, die door het lot is aangewezen. Met een beginsel van billijkheid, dat men gemakkelijke kan begrijpen, geeft men elke kooper niet meer dan honderd exemplaren te gelijk.

Ten vier ure komt een klein heirleger van bestellers en plaatst zich aan het beneden einde van de zaal; de bladen komen van de pers en liggen op hoopen; zij worden afgeteld en aan de vrouwen gegeven, die ze vouwen moeten, zoowel als aan de bureaux waar zij verkocht worden.

De koopers komen met het nommer dat zij trokken in de hand, nemen de bladen aan en loopen er haastig mee weg. Bij het heengaan worden zij door anderen die een minder gelukkig nommer trokken, staande gehouden en deze bieden hun eenigewinst voor hun lot.

In een oogenblik is het bod aangenomen of afgeslagen; de tijd is voor allen zoo kostbaar.

VII.

Binnen eenige minuten is nu de *Patrie* door geheel Parijs verspreid.

Hoe dit mogelijk is? Ik kan het niet zeggen. Wat ik er van weet is dat te vijf uren en soms nog vroeger de *Patrie* tot zelfs in de afgelegenste wijken te koop wordt geboden.

Men verwondert er zich soms over, dat in de buurten die het digtst bij de *rue du Croissant* gelegen zijn, de *Patrie* later te koop wordt geboden, dan in de andere wijken. De reden daarvan is echter zeer natuurlijk: vooreerst namelijk, omdat op zulk een avond de verkoopers uit de buurt bij het loten een laag nommer hadden getrokken en ten tweede, zelfs wanneer zij gelukkig hebben geloot, worden hun de eerste honderd exemplaren terstond door anderen afgekocht.

Dan moeten zij wachten tot dat hun tweede nommer wordt afgeroepen en hun in de gelegenheid stelt, zich op nieuw van een honderdtal aan het bureau van verkoop te voorzien.

Eenige jaren geleden verkochten de courantenkoopers, door een zeer natuurlijke beweegreden gedreven, de exemplaren der *Patrie* voor een buitensporig hoogen prijs. Van alle kanten kwamen nu klagten bij de administratie in, die zonder reden beschuldigd werd haar voordeel te doen met de verhooging van het tarief. Om in dit misbruik te voorzien, of ten minste met het doel om er tegen te protesteren, is in het gebouw zelf waar het dagblad wordt uitgegeven een bureau van verkoop opgerigt, waar men voor 15 centimes een nommer van het blad kan krijgen.

Tegen vijf uren vermindert langzamerhand de drukte in de *rue du Croissant*; de menigte die haar vulde druipt meer en meer af. Men ziet nog slechts eenige koopers die nieuwen voorraad komen halen, daar hun eerste verkocht is. Eindelijk komen vier rijtuigen voor, worden volgeladen met zakken van zes voet hoog, die de couranten voor de departementen bevatten en ze in galop brengen naar de plaatsen, waar zij door de postwagens worden opgewacht.

Te zeven uren zwijgen de persen en houden de machines op, tenzij iets buitengewoons den aftrek van dat nommer heeft vermeerderd en dus ook het werken langer moet worden voortgezet. De vrouwen, die de exemplaren gevouwen hebben, zijn vermoeid, rusten uit en gaan heen, en een diepe stilte heerscht in de werkplaatsen, die nog kort geleden zoo vol leven en beweging waren.

Die stilte is van korten duur. Over eenige uren zal men de morgen-editie komen gereed maken, drukken, inpakken, aan de huizen bezorgen en op de post brengen.

VIII.

Thans gebruikt men voor de *Patrie* 2,100 riemen papier in de maand en betaalt daarvoor aan het zegelkantoor de som van 630,000 francs. Zijt ook nog zoo goed op te merken dat de koopers een nommer van de *Patrie* voor 15 centimes verkoopen en er slechts 12 centimes voor betalen. Van die twaalf centimes ontvangt nu de schatkist er 6.

Zoo blijft er dan niet meer dan 6 centimes over, om de kosten van een dagblad goed te maken, tot welks redaktie een groot getal dagbladschrijvers en beroemde auteurs zamenwerken, dat driehonderd beambten vordert en welks personeel meer dan 1200 francs daags kost.

Die weinige centemes, gevoegd bij de opbrengst der advertentiën, zijn echter voldoende om de *Patrie* te maken tot eene der meest winstgevende ondernemingen van de Europesche pers en een der meest algemeen verspreide organen van de publieke opinie.

Wij kunnen er nog bijvoegen, dat de *Patrie* het voorregt heeft van aan één man toe te behooren, en dus ook slechts één direkteur bezit. Het dagblad, de bureaux, de drukkerij zelve, alles behoort toe aan den Heer Delemarre, die nu en reeds gedurende vele jaren de vruchten inoogst van zijn ijver en volharding.

GEMENGDE MEDEDEELINGEN.

Wat een Leger noodig heeft.

Het dagblad *Public Opinion* doet eene opgave van benoodigdheden welke het leger der Federalisten, groot 600,000 man, per maand behoeft.

Spek	14,625.000	℔
Versch vleesch	24,375.000	〃
Meel	136.994	vaten.
Boonen.	48.750	bushels. [1])
Rijst	1,050.000	℔
Kakao	1,950.000	〃
Koffij	2,892.000	〃
Azijn	195.000	gallons.
Zout	12.449	bushels.
Aardappelen	8,580.000	℔
Kaarsen	1,170.000	〃
Zeep	3,120.000	〃

[1]) Hier moet men lezen boonen òf rijst.

Onder het verbruikt word ende deelt echter de *Public Opinion* niet mede de hoeveelheden wijn, rum en jenever die de Amerikanen per maand verorberen, dit zal insgelijks een belangrijk cijfer bedragen, wij toch houden ons overtuigd dat de Amerikanen er ook niet viesch van zijn. *Red.*

Eene Fransche dame die „neen" zegt.

De *Ami de la Rétigion*, een blad waarvan men op zijn naam afgaande mag verwachten geloofwaardig te zijn, deelt de volgende geschiedenis mede, die waar of niet, toch eene niet onaardige satire bevat, op de wijze waarop men in Frankrijk omspringt met het sluiten van huwelijken. Een jong, rijk koopman ontmoette op eene avondpartij eene jonge dame die zeer in zijn smaak viel. Zonder een woord tot haar te zeggen vroeg hij haar vader om hare hand. De papa zich overtuigd hebbende dat zulk een schoonzoon niet te versmaden zou zijn, gaf weldra zijne toestemming, en deelde daarop zijner dochter mede, dat hij een echtgenoot voor haar had gevonden en dat zij zoo spoedig mogelijk voor een bruidsgewaad moest zorgen, want dat het huwelijk in eene week zou plaats grijpen.

„Zeer wel Papa" zegt de jonge dame „doch met wien moet ik trouwen?"

„Och", antwoordde deze „met een vriend van mij! hij is nu op reis voor bezigheden, doch zondag zult gij hem zien."

„En op maandag moet ik trouwen, Papa?"

„O ja, alles is reeds geschikt. Verontrust er u maar niet verder over!"

Maandag den 5den Mei jl. verscheen een huwelijkspaar met de noodige en misschien eenige onnoodige getuigen voor den Maire van een der avrondissementen van Parijs, om het burgerlijk huwelijk te voltrekken, dat in Frankrijk voldoende is om die verbindtenis te wettigen.

Toen de Maire de gewone vraag aan de bruid voorhield: „Stemt gij toe dat die man uw wettige echtgenoot wordt? zeide het meisje: „Wel, mijnheer de Maire, om u de waarheid te zeggen, zijt gij de eerste die mij deze vraag doet?"

„Maire. Ei zoo! doch wat is daarop uw antwoord?"

Bruid. Wel, zoo mij dit te voren ware gevraagd geworden, zou ik ongetwijfeld hebben geantwoord: *misschien*, doch onder de tegenwoordige omstandigheden zeg ik: *neen!*

De Maire brak daarop onmiddelijk de huwelijksplegtigheid af en nog altijd is deze huwelijkszaak niet beslist.

CORRESPONDENTIE.

Van den wenk van J. zullen wij gebruik maken.

Aan K. moeten wij berigten dat, hoe gaarne wij een ingezonden stuk opnemen, zijn stuk ten eenenmale daartoe ongeschikt is. Wat toch heeft het publiek aan zulke kost?

SCHEEPSBERIGTEN.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum	Vlag.	Namen der schepen.	Gezagvoerders.	Van.		Naar.
Julij 13	Engelsch	Laijard	J. Crook	Mosselbaai	10 Junij	Singapore
〃 —	〃	Lord of the Isles	W. Dani	Londen	15 April	Hongkong. met 6 pass.
〃 14	Amerikaansch	Bhering	Morse	Boston	26 Maart	Amour
〃 —	Engelsch	Cursair	Sanders	Cardiff	14 〃	Hongkong
〃 13	〃	Express	D. Groome	Liverpool	21 〃	Shanghae
〃 14	〃	John Paul	M. Cowan	〃	17 〃	〃
〃 —	〃	Queen of the Ocean	Wm. Ellison	Sunderland	4 April	〃
〃 15	Pruiss.	Dove	Weiland	Liverpool	14 Febr.	Hongk., (pass. Mevr. Weiland en Hr. Hansstaen Jr.)
〃 —	Nederlandsch	D. T. Visser	W. v. d. Linden	Rotterdam	8 April	Singapore
〃 17	〃	Diligentia	D. Bentveld	Pasaroean	7 Julij	Rotterdam
〃 15	Engelsch	Art Union	H. W. Harison	Shanghae	6 April	Liverpool
〃 —	Amerikaansch	Kittij Simpson	B. S. Maga	New-York	1 〃	Shanghae
〃 16	Fransch	Mangalore	J. Piehand	Nahtes	5 〃	Singapore
〃 —	Amerikaansch	Music	J. Blein	Cardiff	27 Febr.	〃
〃 17	Engelsch	Maggie Atkinson	J. H. Watson	Sunderland	17 Maart	Shanghae

Aangekomen schepen te Batavia.

Datum.	Vlag.		Namen der schepen.	Gezagvoerders.	Van		Agenten.
Julij 16	Nederlandsch	bark	Pertinax	W. E. Hageman	Padang	23 Junij	Busing, Schröder & Co.
〃 —	Ned. Indisch	brik.	Marzoek	D. Cowan	Makasser	12 Julij	Coulster.
〃 17	Nederlandsch	bark	Joh. Hendr. Ferdinand.	G. H. Lodewijks	Amsterdam	7 April	J. Cezard & Co.
〃 —	Ned. Indisch	stooms.	Menado	A. Couteron	Borneo Westk.	15 Julij	W. Cores de Vries.
〃 —	〃	bark	Hairol Barie	Sech Arfan	Sumbawa	12 〃	Buijs, Jacobsen & Co.
〃 18	〃	stooms.	Padang	A. Guijot	Soerabaija	15 〃	W. Cores de Vries.
〃 —	〃	brik	Fathal Seroer		Sumbawa		Coulster.
〃 —	〃	bark	Noorban	Said Djahia	Sandelhout	10 Julij	〃
〃 —	〃	〃	Fathool Main		Lampongs		〃

Vertrokken schepen van Batavia.

Datum.	Vlag.		Namen der schepen.	Gezagvoerder.	Naar.
Julij 17	Nederlandsch	bark	Ceres	L. M. Demmen	Pecalongan
〃 —	Zweedsch	〃	Danube	J. N. Nilson	Nederland
〃 —	Hamburg	〃	Guinea	F. Bundesen	China via Singapore
〃 18	Engelsch	brik	Wee Tottie	A. E. Brown	Singapore
〃 19	Nederlandsch	bark	Maria Catharina	C. E. Hoeksma	Nederland
〃 —	Zweedsch	〃	Hebe	A. H. Kiehl	Kaap de G. Hoop

In lading liggende schepen te Batavia.

Vlag.		Namen der schepen.	Gezagvoerders.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	schip	Makasser	J. Rip		J. Cezard & Co.
〃	brik	Bengalen	H. F. Planten	Nederland	〃
〃	bark	Johannes Hendricus Ferdinand.	G. H. Lodewijks		〃
〃	〃	Amalia Augusta	K. C. de Veer		Landberg, Bezoet de Bie & Co.
〃	schip	Jan de Wit	Guijt	Sam. en Soerabaija	van Ommeren, Rueb & Co.
〃	bark	Ridderkerk	Teerlink		J. F. van Leeuwen & Co.
〃	〃	Amerika	Zeeman		Paine, Stricker & Co.
〃	〃	Trijntje Fenna	J. Abbink		Engelhard & Co.
〃	schip	Henriette Maria	P. Tjebbes	Sam. en Soerabaija	B. Kopersmit & Co.
〃	brik	Cornelia Geertruida*	Bertrand	Nederland	E. Moormann & Co.
〃	bark	Celeritas*	Wagner	Amst. via Padang	〃
〃	〃	Brouwershaven*	A. Huizer		C. Bahre & G. Kinder.
〃	〃	Henriette	J. van Loenen	Soerabaija	Haager & Schuurman.
〃	〃	Cortgene	D. Dunlop	Rott. via Padang	Reynst en Vinju.
Ned. Indisch	schoen.	Sala Sala*	Tan Tjoan	Joana en Samarang	Coulster.
〃	bark	Toen Goan*	Lim Tiankie	Cheribon en Tagal	〃
〃	〃	Atiatool Rachman*	Sech Osman		〃
〃	schoen.	de Haai*	Tjoeliang		〃
〃	〃	Almas*	Lim Anjan	Muntok	〃
〃	brik	Talok Aldjoesoer*	Said Alkaf	Palembang	〃
〃	〃	Joesroel Karim*	Said Salim		〃
〃	〃	Marzoek*	D. Cowan		〃
〃	bark	Heirol Barie*	Sech Arfan		Buijs, Jacobsen & Co.
Zweedsch	brik	Christiaan*			P. Landberg & Zoon.
Engelsch	schip	Kronprinsen*	Bothen		Pitcairn, Syme & Co.
〃	bark	Isle of France*	A. A. Ashmire		Maclaine, Watson & Co.
〃	〃	Graham*	W. Mac. Neur	Sam. en Soerabaija	〃
〃	brik	Leven*	Ballard	Cocos-Eiland	Wilson & Co.
〃	bark	Selina Jane*	B. E. Groenwald	Singapore	E. Moormann & Co.
〃	〃	Syria*	G. Woodcock		C. Bahre & G. Kinder

Aangekomen.

BANJERMASSING. 1 Junij N. I. brik *Scotch Lassie Aesah*, Said Alhabassij, v. Soer; do. do. *Marzoek*, D. Cowan, v. Bat; do. do. *Hapsoen*, de Jong, v. do. — 16 do. bark *Adenan*, Moht. Seman, v. Sam. — 19 do. schoen. *Sumatra*, Sech IJoes, v. Cher. — 24 do. bark *Sarie Elmashoor*, Mohamat IJassin, v. Soer. — 26 do. brik *Berkat*, Moht. Tamin, v. Kajelie. — 30 do. st. *Padang*, Couteron, v. Soerabaija.

CHERIBON. 10 Julij N. I. bark *Mabrook*, Said Madehi, v. Pal. — 12 do. do. *Sri Cheribon*, Tjioe Eng, v. Samarang.

INDRAMAIJOE. 10 Julij N. I. bark *Inggoan*, Tjiong Kanghin, v. Cher.

TAGAL. 7 Julij N. I. schoen. *Mariana*, Amat Srang, v. Sam; do bark *Alnoer*, Said Hoesin, v. Cher. — 12 do. do. *Kimgoan*, Ong Kokkioe, v. do.

Vertrokken.

BANJERMASSING. 2 Junij N. I. st. *Kon. der Nederlanden*, Lewis, n. Soer; do. schoen. *Hingaan*, Pa Badie, n. Kotaringin; do. bark *Jadul Karim*, Ismael, n. Soer. — 3 do. do. *Ningpo*, Miner, n. China; do. schoener *Atiat Toolbarie*, Said Segaf, n. Grissee; do. brik *Marzoek*, D. Cowan, n. Mak. — 6 do. do. *IJoeserin*, Said IJahia, n. Sam. — 10 do. bark *Burnham*, Lim Boentik, n. Cher; do. do. *Saijan Maskoor*, Moht. Arip, n. Sam. — 16 do. do. *Inkit*, Lim Soentik, n. Grissee. — 19 do. do. *Kim Tianghoat*, Tan IJoetjin, n. Bat. 20 do. schoen. *Scotch Lassie Aesah*, Said Alhabassij, n. Soer. — 27 do. brik *Hapsoen*, do Jong, n. Bali Boeleleng. — 30 do. bark *Said Maskoor*, Moht. Arsat, n. Cheribon.

CHERIBON. 11 Julij N. I. bark *Kimwan*, Ong Kokkioe, n. Tagal.

TAGAL. 9 Julij N. I. schoen. *Mariana*, Amat Srang, n. Sam. — 10 do. bark *Inggoan*, Lim Kimliong, n. Riouw.

MARKTPRIJZEN.

Te Batavia, den 18 Julij 1862.

Benaming der goederen.	Prijzen. Van	Prijzen. Tot	Aanmerkingen.
Arak Batavia ... Per legg.	......	60.—	nominaal.
Cassia Vera	55.—	......	niet aan de markt.
Cochenille	......	......	Idem.
Cubeben ... Per pic.	65.—	......	nominaal.
Foelie No. 1 Benkoelsche	25.—	30.—	met geringe vraag.
Gom Elastiek ... Per pic.	87.50	......	kleine afdoeningen.
〃 Benzoin	22.—	22.75	verkoopen.
〃 Dammar ... Per pic.	21.50	22.—	〃
Gutta Percha	......	......	niets op de pl. veel vraag.
Huiden, Koe	3.—	4.—	weinig vraag.
〃 Buffel ... Per stuk.	3.50	4.50	〃 vraag.
Indigo	5.—	4.—	voor 1e kwaliteit te Sam. met goede vraag. outbreekt.
Japan Boomwas	......	......	niet voorhanden.
Kampher. Japan per Balie	......	......	verk. voor cons.
Klapper Olie	22.—	28.—	geboden, schaarsch.
Koffij, Java	41.50	42.—	zonder voorraad.
〃 Padang	......	......	〃
Koper, Japansch	......	......	zonder voorraad.
Kruidnagelen ... Per pic.	46.—	......	begeerd.
Notenmuscaat No. 1	60.—	70.—	〃
Peper, zwarte	16.—	17.—	met verkoopen.
〃 witte	35.—	......	
Rotting, Banjermassing		9.25	〃
〃 Padang	......	8.—	met verkoopen.
Rijst, Indramaijoe met zakken	......	......	
〃 Witte Batavia 1e kwalit.	180.—	200.—	toenemende vraag.
〃 〃 〃 2e 〃	155.—	170.—	aanvoeren gering en
〃 Carga	120.—	140.—	prijzen stijgende.
〃 Padang	......	......	
Sandelhout	7.—	......	nominaal.
Sapanhout Manila in Enterp.	3.—	......	〃
〃 Bima ... Per pic.	3.—	......	〃
Suiker No. 16	14.—	14.50	kleine afdoeningen.
Tabakbladeren	......	......	niet aan de markt.
Tamarinde	6.—	......	geen omzettingen.
Was	160.—	......	grif te verkoopen.
Tin, Billiton	85.—	......	weinig aanvoer.

Wisselkoers.

Op Holland 6/m. dato 99½% bij partikulieren.
〃 〃 〃 99% 〃 het Gouvernement.
〃 Londen 〃 Zigt 11.70 per £ afgedaan.
〃 China ƒ 2.70 per dollar nominaal.
〃 Singapore ƒ 2.71 @ ƒ 2.74⁵ per dollar nominaal.
〃 Calcutta ƒ 119 per 100 Cs. Rs.
〃 Spetien. Sovereins ƒ 12,80.
〃 Ducaten ƒ 6.90 oude.
ƒ 5.75 nieuwe.
〃 Mex. Dollars ƒ 2,74.

Te Soerabaya, 13 Julij 1862.

Arak ℘ legg. ƒ 55,— @ ƒ 60.— Nom.
Cassia Vera ℘ pic.
Huiden, Koe ℘ pic. ƒ 35.— @ ƒ 40.—
〃 Buffel ℘ pic. ƒ 15.— @ ƒ 18.—
Koffij, Java ℘ pic.
〃 West Ind. ber. pic. ƒ 36,50.—
Kurkema ℘ pic.
Lange Peper ℘ pic. ƒ 10.— @ ƒ 12.—
Rotting ℘ pic. ƒ 7.— @ ƒ 9.—
Rijst, witte ℘ koij. ƒ 220. ƒ @ 240.—
〃 Carga ℘ koij. ƒ 150. ƒ @ 180.—
Sapanhout ℘ pic. ƒ 3.— @ ƒ 4.—
Suiker No. 16 ƒ 14.75 Geboden.
Tabaksbladeren ℘ pic.
Tamarinde ℘ pic.
Wisselkoers op Ned. 99¼%.

AAN- EN UITVOER TE BATAVIA,

VAN DEN 15 TOT 17 JULIJ 1862.

Aanvoer.

Van Balie per Ned. Ind. brik *Joervel Karim*, gez. Said Abd. b. Salim.
180 ps. runderen, 15 paarden, 50 corg ...., *Gezagvoerder*.

Van de Lampongs per *praauw Tjemplongs*, gez. Merto Radjo.
100 pic. dammer, 50 do. zwarte peper, 8 do. houtwerken, *Gezagvoerder*.
81 pic. koffij, 40 do. dammer, 41 zwarte peper, 8 do. gomelastiek, *Abdul Katik*.
70 pic. gomelastiek, 150 do. dammer, 70 do. zwarte peper, *Abdul Rachman*.
45 pic. zwarte peper, 9 do. koffij, 4 pic. dammer, 5 do. gomelastiek, 15 do. renosterhoorn, 9 do. tripang, *Na Alik*.

Uitvoer.

Naar Singapore via Muntok en Riouw per Ned. Ind. stooms. *Koningin der Nederlanden*, gez. E. Lewis, agt. W. Cores de Vries.

55 pic. aardappelen, 4 kn. div. batik goederen, 145 pic. gek. kop. duiten, 4 do. koperwerk, 58 do. lange peper, 1 vt. hammen, ƒ 17700 zilv. munt, *Lading van Soerabaija voor Singapore.*
ƒ 3600 zilv. munt, 44 pic. gek. kop. duiten, 62 blokk. koper, *Lading van Samarang voor Singapore.*
1 baal ruwe katoen, 1 vat. mengoedoe, uit entrep., 6 ps. schelpen, *Wilson en co.*
7 kn. kat. goederen, uit entrep., *Niederer en co.*
25 keld. genever, uit entrep., *Reijnst en Vinju.*
17 pic. gutta percha, uit entrep., *Busing, Schröder en co.*
15 kn. manufact., uit entrep., *B. van Leeuwen en co.*
4 md. bier, 2/2 vn. vleesch, 13 vs. boter, 2 keld. genever, uit entrep., 6 ps. regalen, *W. Cores de Vries.*
8 kn. manufact., *J. F. van Leeuwen en co.*
1 kt. wijn, *Maclaine, Watson en co.*
2 pic. vogelnestjes, *Tjong Aijan.*
10 zakken koffij, 1/2 legg. arak, *Ahlers.*
3 kn. medicijnen, *Göring en co.*
1 kistje zilverdraad, *C. Bahre en G. Kinder.*
2 kistjes glazen, 6 kn. anisette, *van Riet en Wijnveldt.*
9 kn. suiker, 2 do. spirittus, *Leroux en co.*
ƒ 11000 zilv. munt, *Morgan, Melbourn en co.*
ƒ 85500 zilv. munt, *diverse Chinezen en Arabieren.*

Voor Riouw.

1 kt. wijn, 1 do. cognac, uit entrep., *Winsser, de Lange en co.*
1 ledikant, 1 kt. kramerijen, *Gebrs. Roselje en co.*
5 coll. div. en eenige marine goederen, *Gouvernement.*

Voor Muntok.

38 vn. teer, *Gouvernement.*
6 md. bier, 12 vs. boter, 5 pic. aardappelen, 2 md. min water, 2 mandjes suiker, 1 kt. provisien, 1 kt. wijn, 1 do. banket, 1 do. provisien, 50 keld. genever, 2 kn. cognac en bitter, 1 kt. was, 50 ks. zeep, 4 vn. wijn, *John Pryce en co.*
5 vn. bier, 1 kt. provisien, *van Riet en Wijnveldt.*
3 kn. glazen, 4 do. siropen, 2 do. rozenwater, 1 kt. schoenen, 8 vs. boter, 4 kn. diversen, *Moch. Gasiem.*

Voor Jeboes.

3 kn. div. goederen, 1 pak touwwerk, 1 ijzeren geldkist, 4 kruiwagens *Gouvernement.*

Voor Banka.

4 kn. kleedingstukken, *Gouvernement.*

Voor Palembang.

1 kt. geschenk goederen, 5 kn. milit. goederen, *Gouvernement.*

Naar Nederland per Zw. bark *Danube*. gez. Nilsson, agt. Pitcairn, Syme en co.

1813 pic. suiker, 100 do. sap. hout, 845 do. koffij, 20717 pond thee, 125 pic. gomdammer, 43 do. gomelastiek, 2206 ps. buffelhuiden, *Morgan, Melbourn en co.*

Naar Singapore per Eng. brik *Wee Tottie*, gez. Brown, agt. Pitcairn, Syme en co.

34 pic. suiker, 80 do. koffij, 80 do. rotting, 5½ legg. arak, *Pitcairn, Syme en co.*
500 zakk. meel, eene hoveelheid aardappelen, *Aan boord gebleven lading van Australie.*

Naar Muntok per Ned. Ind. bark *Fathoer Rachman*, gez. Sech bin Salim Banama.

6084 pic. rijst, *Heckler.*
5 pakk. stroozakken, 32 vn. gez. vleesch en spek, *Gouvernement.*

Naar Riouw per Ned. Ind. bark *Oosterling Engsoen*, gez. v. d. Wielen.

140 doz. lucifers, 50 do. spiegels, 46 do. en kt. ijzerwerk, 52 doz. potlooden, 50 ps. moltondekens, 75 pakk. garen, 54 do. rood garen. 15 do. chin. papier, *Aan boord gebleven lading.*
1026 pic. rijst, *Mohamat.*
600 pic. rijst, *van der Wielen.*
ƒ 1000 zilv. munt, *Moht. Taip.*

AANGEBRAGTE REGALEN te Batavia,

VAN DEN 15 TOT 17 JULIJ 1862.

Van Nederland per *Bengalen*,

1 pakje gem. S no. 7911.
1 〃 gem. L L 565.
1 〃 Grael S. Diehl Esq. consul of the unsted states Batavia.
1 〃 Aan Bestuurders van het Nederl. indisch zendeling en Bijbelgenootschap te Batavia.
1 pakje A. E. Palairet Hooglandt Adres Adam en co Soerabaija.
1 kistje gem. M A A V
1 〃 A. M. van der Meer 1e Luit. der infr. te Batoe Adjoeng Montrado Borneos Westkust N. I. de Heeren van Ommeren Rueb en co. Batavia.
1 kistje gem. T B
1 〃 Leesgezelschap te Pekalongan.
1 〃 gem. WB Leesgezelschap te Soerabaija.
2 〃 B & C No. 1 en 3 te Cheribon.
1 〃 Mrs. Francis Jattie Batavia.
2 〃 J. Phitzinger Adsistent te Bandjoemaas No. ½.

Van Nederland per *Ridderkerk*,

1 kistje gem. V B W
1 〃 gem. A W R Franjes

Van elk in deze Courant voorkomend artikel, dat geen bloote nieuwstijding of aankondiging bevat, stelt zich verantwoordelijk voor de wet
H. M. VAN DORP.

SNELPERSDRUK VAN H. M. VAN DORP, BATAVIA.